

ผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ประภาภรณ์ จังพานิช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2553

ผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ประภาภรณ์ จังพานิช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

บทคัดย่อ
ของ
ประภาภรณ์ จังพานิช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2553

ประภาภรณ์ จังพานิช. (2553). *ผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้ และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก และเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ อยู่ในศูนย์เด็กเล็ก วัดลภ ไทยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 15 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การดำเนินการทดลองรวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 60 นาที แบบแผนการวิจัยเป็นแบบ One-Group Pretest-Posttest Quasi-Experiment เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก 2) แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กดีกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF PARENTING TRAINING PROGRAM
ON CHILD REARING KNOWLEDGE AND PRACTICE

AN ABSTRACT
BY
PRAPAPORN JUNGPANICH

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
May 2010

Prapaporn Junpanich. (2010). *The Effect of Parenting Training Program on Child Rearing Knowledge and Practice*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education).

Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:

Dr.Suchinda Kajonrunsilp , Asst. Prof.Jiraporn Boonsong

The purpose of this research was to compare parent's knowledge and practices on child rearing before and after attending the parenting training program. The subjects for this study were 15 parents of boys and girls aged 1-3 years at Wallop Thainua Children Center under the Bureau of Health Promotion, Department of Health, Ministry of Health. The subjects were purposively selected. The program was run for 6 weeks, 2 days a week, and 60 minutes per day. The research design was One – Group Pretest-Posttest Quasi - Experiment. The instruments used in this research were 1) the parenting training program; and 2) assessment form for parents' knowledge and practices on child rearing. Descriptive statistic comprised of percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent sample were used in this study.

The results revealed that:

1. The knowledge on child rearing of parents after attending the Parenting Training Program were significantly higher than those before attending the training program at .01 level.
2. The practices on child rearing of parents after attending the Parenting Training Program were significantly higher than those before attending the training program at .01 level.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
งบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2553
ระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ ประธานควบคุมปริญญาโท และผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการควบคุมปริญญาโท ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด และตรวจปรับแก้ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ และ อาจารย์ ดร.วนาท รักสกุลไทย กรรมการสอบปริญญาโท ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญาโทฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มสิริ เนาวรังสี ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร อาจารย์ชัชวาล อินทุโสภณ อาจารย์พรรัก อินทมาระ และคุณสุขจริง ว่องเดชากุล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ คุณพีเลียง เจ้าหน้าที่ ศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ และผู้ปกครองเด็ก ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่อุไร ชำนาญผล และสมาชิกในครอบครัวชำนาญผลทุกคน และขอขอบคุณ คุณอนุชาติ จังพานิช และลูกๆ ทั้ง 3 คน ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้คำแนะนำช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่มีได้กล่าวนาม ไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญาโทฉบับนี้จนสำเร็จ อีกทั้งพระคุณ ของครูอาจารย์ทุกท่านในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาโทฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา อีกทั้งคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ประกาศณณ จังพานิช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	6
ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	6
ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	7
บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	8
หลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	10
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	16
ความหมายและหลักการพัฒนาการ	16
องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ	18
พัฒนาการของเด็กปฐมวัยและแนวทางส่งเสริม	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง	27
ความหมายของการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง	27
ความสำคัญของการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง	28
หลักการและแนวทางการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง	43
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 ผลการวิเคราะห์	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	74
ความมุ่งหมายของการวิจัย	74
สมมุติฐานของการวิจัย	74
ขอบเขตของการวิจัย	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
วิธีดำเนินการวิจัย	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	76
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะ	80
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	80
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	100
ภาคผนวก ค	112
ภาคผนวก ง	116
ภาคผนวก จ	123
ภาคผนวก ฉ	130
ประวัติย่อผู้วิจัย	132

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	54
2 เนื้อหาการอบรมเลี้ยงดูเด็ก.....	55
3 ร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามครอบครัว บุตร และระดับการศึกษา.....	62
4 ร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก.....	63
5 ร้อยละ ของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ภาพรวม ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก.....	64
6 การเปรียบเทียบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก.....	65
7 การเปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก จำแนกรายด้าน ด้านร่างกาย ด้านอาหาร ด้านสังคม ด้านสติปัญญา.....	66
8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปกครองระหว่างการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก.....	67
9 กิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้านหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก.....	70
10 รายละเอียดการอบรม.....	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

5

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระบรมราโชวาท พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก พ.ศ. 2522 ความดังนี้

“เด็กเป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ รวมทั้งภาระรับผิดชอบในการธำรงรักษา อิศรภาพ และความสงบสุขของบ้านเมือง ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควร และจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่างๆ พร้อมทั้งการฝึกหัดขัดเกลาความคิด จิตใจ ให้ประณีต ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุในผล หน้าที่นี้เป็นของทุกคน ที่จะต้องร่วมมือกันกระทำโดยพร้อมเพรียงกันสม่ำเสมอ ผู้ที่เกิดก่อน ผ่านชีวิตมาก่อน จะต้องสงเคราะห์ อนุเคราะห์ ผู้เกิดตามมา ภายหลัง ด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความดี และประสบการณ์อันมีค่าทั้งปวง ให้ความเมตตาเอ็นดู และด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้เด็กได้ทราบ ได้เข้าใจและสำคัญที่สุด ให้รู้จักคิดด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง จนสามารถเห็นจริงด้วยตนเองได้ในความเจริญ และความเสื่อมทั้งปวง...”

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะเห็นว่าพระองค์ให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดู ในฐานะที่จะทำให้เด็กเป็นคนที่มีความสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญก็คือช่วงเด็กปฐมวัยด้วย เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานของชีวิต เนื่องจากช่วงหกปีแรกเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น การอบรมเลี้ยงดู และการจัดสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัย ดังนั้นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น พ่อแม่ ครู และคนอื่นๆ ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็ก จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาท และหน้าที่ของตนในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม สิ่งแวดล้อมที่ติดตัวผู้ใหญ่ที่มีผลต่อการพัฒนาการเด็ก คือ ความรู้สึกท่าทางการสัมผัส และสื่อสารกับเด็ก ล้วนมีผลต่อการพัฒนาของเด็กที่จะเจริญเติบโตอย่างองอกงาม (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2542: 11)

การพัฒนาคุณภาพของเด็ก จึงต้องเริ่มต้นที่พ่อแม่ของเด็ก โดยให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2542: 54) อ้างถึงงานวิจัยที่ยืนยันว่า เด็กที่เรียนดีจากครอบครัวที่เอาใจใส่ลูกในเรื่องวิชาการ และความเป็นอยู่ของลูก พ่อแม่จึงเป็นผู้มีบทบาทในการเลี้ยงดูลูกมากที่สุด มาตั้งแต่วัยเริ่มแรกของชีวิตของเด็ก แต่บางครอบครัวอาจรวมถึงพี่เลี้ยงเด็ก ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้องด้วย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากผู้แวดล้อมเหล่านี้ การศึกษาสำหรับผู้ปกครองจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและ

ผู้ปกครอง เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ของเด็ก เพื่อการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญก็คือ ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองสิ่งที่ไม่ได้ก็คือ การหาวิธีการส่งเสริมความรู้ผู้ปกครองที่น่าสนใจมีรูปแบบที่หลากหลาย ผู้ปกครองมีโอกาสคิด และแสดงความคิดเห็นโดยตรงไปตรงมา และเป็นการได้รับความรู้ด้วยการสื่อสารสองทาง โดยผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น พูดคุยกับผู้ปกครองคนอื่นๆ และควรเป็นกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองที่คำนึงถึงผู้ปกครองเป็นสำคัญ กิจกรรมต้องมีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพความสามารถและความสนใจของผู้ปกครอง

วิธีการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองมีหลายวิธี การฝึกอบรมจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการนำมาใช้เป็นการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ การฝึกอบรมเป็นรูปแบบของการให้ความรู้โดยตรงแก่ผู้ปกครอง โดยจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นเจาะจงเนื้อหาที่ต้องการให้แก่ผู้ปกครอง การฝึกอบรมเป็นวิธีการของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองโดยตรง ซึ่งการฝึกอบรมที่เน้นเนื้อหาสาระจะช่วยให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในแง่ต่างๆ ได้อย่าง ลุ่มลึกและกว้างขวาง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 ข: 36)

จากความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการศึกษาสำหรับผู้ปกครองดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้ และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ที่เน้นการให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็ก รู้จักเด็กและการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับมา กับเด็กแต่ละคนโดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง และเหมาะสมกับวัย การศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูล และเป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความรู้และการปฏิบัติของพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยวิธีการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. ตัวแปรตาม คือ ความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

2. **ผู้ปกครอง** หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็กชาย-หญิงอายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดูอยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

3. **โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก** หมายถึง โครงการที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป โครงการประกอบด้วย หลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการสอน กิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง ตารางการอบรม ระยะเวลาในการดำเนินการ สถานที่ ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนการอบรม การประเมินผล เครื่องมือสำหรับผู้ปกครองและผลที่คาดว่าจะได้รับ ในส่วนของขั้นตอนการอบรมผู้วิจัยได้นำหลักการการจัดการความรู้ด้วยวิธีการ Mind Mapping และการบันทึทิก ซึ่งเป็นวิธีการที่แทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการอบรม และได้สร้างเป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างสัมพันธภาพเป็นการเตรียมผู้เข้าร่วมโครงการโดยการพูดคุยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัยด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรมโดยการเสนอประเด็นเนื้อหาการอบรมเพื่ออภิปรายกระตุ้นให้ผู้ปกครองอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุยความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3 ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจ และที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเนื้อหาการอบรมและเสริมความรู้โดยให้ออกสารเรื่องนั้นๆ รวมทั้งผู้วิจัยดำเนินการสาธิตและให้ผู้ปกครองได้ฝึกปฏิบัติในบางหัวข้อการอบรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผล เป็นขั้นที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้ปกครองสรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชีวิตประจำวัน และมอบใบกิจกรรม พร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

4. ความรู้ของผู้ปกครอง หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีก่อนเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ ฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก โดยประเมินได้จากแบบทดสอบความรู้ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การเลี้ยงดู หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี การแนะนำสั่งสอน อบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ปลอดภัยให้กับเด็ก โดยประเมินได้จากแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และในการวิจัยครั้งนี้ได้จำแนกการเลี้ยงดูเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

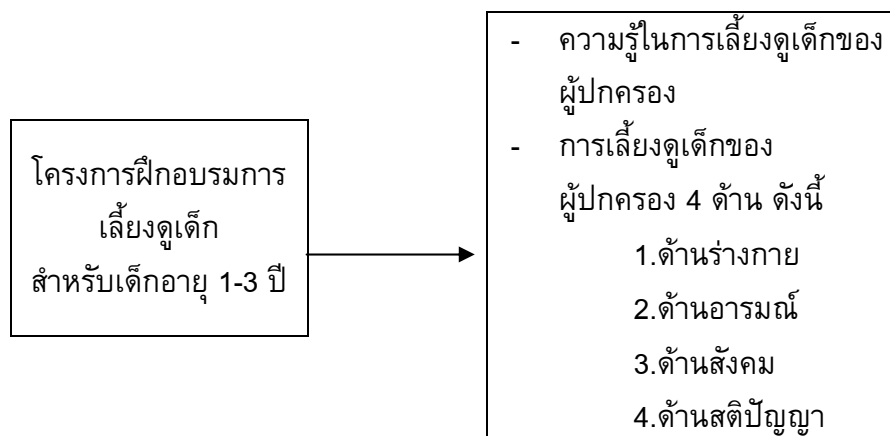
5.1 การเลี้ยงดูด้านร่างกาย หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแล การเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย การเลือกอาหารที่มีประโยชน์ การปลูกฝังสุขนิสัยที่ดี การดูแลสุขภาพ

5.2 การเลี้ยงดูด้านอารมณ์ หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัย รู้จักการรอคอย

5.3 การเลี้ยงดูด้านสังคม หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีวินัย มีความรับผิดชอบพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม

5.4 การอบรมเลี้ยงดูด้านสติปัญญา หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการกระตุ้นหรือส่งเสริมความสามารถของเด็ก ด้วยการสนทนาโต้ตอบจัดหาสื่อ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็ก รู้จักการสังเกต การใช้ภาษา การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กสูงขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กดีขึ้น หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัดลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัดลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ปกครองที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กดำเนินการรวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ จำนวน 15 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด ประกอบด้วย

1. โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น 2 ด้าน

คือ

- 2.1 แบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก
- 2.2 แบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความรู้ผู้ปกครอง

1.2 กำหนดเนื้อหาการอบรม โดยการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก อายุ 1-3 ปี รวมทั้งศึกษาจากเอกสารความต้องการของผู้ปกครองที่นำเด็กเข้ามารับบริการเลี้ยงดูที่ศูนย์เด็กเล็กวัดลวก ไทยเหนือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้ปกครอง สอดคล้องกับสภาพและปัญหาในปัจจุบันของการเลี้ยงดูเด็ก

1.3 นำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นเนื้อหาในการอบรม และกำหนดหัวเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหา ได้หัวเรื่องที่ใช้ในการวิจัยนี้ จำนวน 12 เรื่อง

1.4 จัดทำโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย

1.4.1 แผนการอบรมจำนวน 12 แผน

1.4.2 เอกสารให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตามแผนการสอน จำนวน 12 เรื่อง โดยนำมาจากสื่อแผ่นพับ “20 เรื่องเลี้ยงลูกยอดฮิตพิชิตได้” ของสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย จำนวน 10 เรื่อง และผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง จำนวน 2 เรื่อง

1.4.3 กิจกรรมสำหรับผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน จำนวน 12 กิจกรรม

1.5 สร้างคู่มือการใช้แผนการอบรมตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย

1.5.1 จุดมุ่งหมาย

1.5.2 หลักการจัดกิจกรรม

1.5.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1.6 การตรวจสอบคุณภาพโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้ากับวิธีดำเนินการ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

- | | |
|---|--|
| 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มสิริ เนาวรังสี | อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต |
| 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร | นักบริหารการวิจัย
มูลนิธิพีเอสไอ (ประเทศไทย) |
| 3. นางสาวสุขจริง ว่องเดชากุล | นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย |

1.7 นำโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ปรับปรุง แก้ไขขั้นตอนการจัดกิจกรรม และกิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้านตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- ปรับขั้นที่ 4 เปลี่ยนจากขั้นประเมินผลเป็นขั้นสรุปผล
- เพิ่มหัวข้อวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ใช้ในกิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

1.8 นำโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้ และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกับผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

2.1 ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพแบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ และหลักการสร้างแบบทดสอบให้ตรงตามเนื้อหา

2.1.2 สร้างข้อคำถามเพื่อวัดความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการเข้าโครงการฝึกอบรม โดยนำประเด็นความรู้ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน แบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ประยุกต์จากหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการศึกษาของ เสรี ลาชโลชน์ (2537 : 65-66) ดังนี้

คะแนนร้อยละ 80-100	หมายถึง	มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับสูง
คะแนนร้อยละ 60-79	หมายถึง	มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ต่ำกว่า 60	หมายถึง	มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับต่ำ

2.1.3 นำแบบทดสอบความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร นักบริหารการวิจัย
มูลนิธิพีเอสไอ (ประเทศไทย)
2. อาจารย์ชัชวาล อินทุโสภณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารหลักสูตร
และงานวิชาการ โรงเรียนดาราสมุทร
3. อาจารย์พรรัก อินทมาระ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.1.4 นำแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ หรือ IOC ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบความรู้กับจุดประสงค์ โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .50 จึง

ถือว่าใช้ได้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2547: 89) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ IOC ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 39 ข้อ ส่วนคำถามข้อที่ 10 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าข้อคำถามดังกล่าวไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ผู้วิจัยจึงตัดออก และได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อความในแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1.4.1 ปรับการตั้งคำถาม โดยการตั้งตัวคำถามไว้ต้นประโยค

2.1.4.2 แก้ไขข้อคำถามที่มีคำว่า “ข้อใด” เป็นคำว่า วิธีการใด หรือ ช่วงเวลาไหน หรือ รูปแบบใด

2.1.4.3 แก้ไขตัวเลือกของข้อคำถาม ก-ง โดยการเรียงประโยคจากสั้น - ยาว

2.1.5 นำแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.5.1 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองในข้อ 2.1.5 มาหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกข้อคำถามไว้จำนวน 32 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .25-.94 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .12 -.62 ซึ่งมีข้อคำถามที่ค่อนข้างง่ายจำนวน 3 ข้อ แต่เพื่อให้แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงเลือกข้อคำถามนั้น

2.1.5.2 นำแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539: 121) ได้ค่าความเชื่อมั่น .74

2.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของปกครอง

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก และหลักเกณฑ์วิธีการสร้างแบบประเมิน

2.2.2 สร้างแบบประเมินการปฏิบัติของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยจำแนกเป็น 4 ด้านคือ การปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีข้อความที่เป็นคำถามการปฏิบัติของผู้ปกครองด้านละ 12 ข้อความ โดยมีทั้งข้อความที่มีลักษณะทางบวก และทางลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ปฏิบัติเป็นประจำ	2	0
ปฏิบัติบางครั้ง	1	1
ไม่เคยปฏิบัติเลย	0	2

ข้อความทางบวก เป็นข้อความที่ผู้ตอบมีการปฏิบัติต่อเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องเหมาะสม ข้อความทางลบเป็นข้อความที่ผู้ตอบมีการปฏิบัติต่อเด็กปฐมวัยที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม โดยแต่ละข้อความมีคำตอบให้เลือก 3 คำตอบ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ข้อความนั้นผู้ตอบยึดหลักปฏิบัตินั้นๆ เป็นเรื่องสำคัญมากที่จะต้องฝึกเด็กและปฏิบัติต่อเด็กอยู่เสมอ

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นผู้ตอบเคยเห็นความสำคัญของการปฏิบัตินั้นบ้าง และได้เคยปฏิบัติต่อเด็กแต่ไม่สม่ำเสมอ บางครั้งก็ปล่อยให้เด็กปฏิบัติได้ตามชอบใจ บางครั้งก็อบรมสั่งสอนเด็ก

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ข้อความนั้นผู้ตอบไม่เคยปฏิบัติต่อเด็กอย่างนั้นเลย การแปลความหมายของคะแนนการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ค่าเฉลี่ย 1.34-2.00 หมายถึง การปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง อยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 0.67-1.33 หมายถึง การปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.66 หมายถึง การปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง อยู่ในระดับต่ำ

2.2.3 นำแบบประเมินการเลี้ยงดูของผู้ปกครองให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบประเมิน จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร นักบริหารการวิจัย
มูลนิธิพีเอสไอ (ประเทศไทย)
2. อาจารย์ชัชวาล อินทุโสภณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารหลักสูตร
และงานวิชาการ โรงเรียนนาราสุมุท
- 3 อาจารย์พรรัก อินทมาระ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2.2.4 นำแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์ หรือ IOC ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบประเมินการปฏิบัติกับจุดประสงค์ โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .50 จึงถือว่าใช้ได้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2547: 89) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์ IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความในแบบประเมินในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.2.4.1 ด้านร่างกาย ข้อ 4 จาก ท่านให้ลูกรับประทานขนมขบเคี้ยว / น้ำอัดลม บางครั้งเพื่อให้เด็กทานข้าวได้มาก ให้ตัดคำว่า บางครั้งเพื่อให้เด็กทานข้าวได้มาก

2.2.4.2 ด้านร่างกาย ข้อ 9 จาก ท่านห้ามทุกครั้งที่เด็กจะเล่นดินสอสี เพราะกลัวเด็กเอาเข้าปาก ให้ตัดคำว่า เพราะกลัวเด็กเอาเข้าปาก

2.2.4.3 ด้านอารมณ์ ข้อ 3 จาก ทุกครั้งเมื่อท่านทำโทษเด็ก (ว่ากล่าวตักเตือน / งดให้สิ่งที่เด็กชอบ / ตี ฯลฯ) ท่านจะชี้แจงเหตุผลทุกครั้ง เปลี่ยนเป็น ท่านชี้แจงเหตุผลทุกครั้งเมื่อท่านทำโทษเด็ก

2.2.4.4 ด้านอารมณ์ ข้อ 7 จาก เมื่อเด็กจะทำอะไรที่ไม่ดีและอาจเป็นอันตราย ท่านจะห้ามโดยการขู่ว่าผีจะมาหลอกหรือคนอื่นมาเอาตัวไป เปลี่ยนเป็น ท่านห้ามเด็กที่จะทำสิ่งไม่ดีหรือที่อาจเป็นอันตราย โดยการขู่ว่าคนอื่นจะมาเอาตัวไป

2.2.4.5 ด้านสังคม ข้อ 10 จาก ท่านไม่ให้เด็กช่วยงานบ้านเพราะกลัวเด็กจะเหนื่อยหรือมีอันตราย เปลี่ยนเป็น ท่านไม่เปิดโอกาสให้เด็กช่วยงานบ้าน

2.2.4.6 ด้านสติปัญญา ข้อ 12 จาก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นท่านมักบอกวิธีแก้ปัญหา นั้นแก่เด็กทันที โดยที่เด็กไม่ต้องคิดเอง เปลี่ยนเป็น ท่านบอกวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็กทันทีที่มีปัญหา

2.2.5 นำแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาหาคคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.5.1 นำแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item Total Correlation) (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539: 117-118) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้เครื่องมือดังนี้ แบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ด้านร่างกาย จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .50 - .80 ด้านอารมณ์ จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .29 - .83 ด้านสังคม จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .74 ด้านสติปัญญา จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .43 - .76

2.2.5.2 นำแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) ของครอนบัต (Cronbach) แบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ด้านร่างกาย มีค่าความเชื่อมั่น .89 ด้านอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่น .84 ด้านสังคม มีค่าความเชื่อมั่น .87 ด้านสติปัญญา มีค่าความเชื่อมั่น .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) และสอบก่อนและหลังการทดลองแบบ One – group Pre - test – Post - test Design

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	วัดก่อน	ทดลอง	วัดหลัง
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T ₁ Pre-test	แทน	การทดสอบความรู้ และประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
X Treatment	แทน	โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
T ₂ Post-test	แทน	การทดสอบความรู้ และประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

2. การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการเป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี ใช้เวลาวันละ 60 นาที ระหว่างเวลา 12.30 – 13.30 น. โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กและรับสมัครผู้ปกครองเด็กอายุ 1-3 ปี ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 15 คน
3. ก่อนการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำแบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างสัมพันธภาพเป็นการเตรียมผู้เข้าร่วมโครงการโดยการพูดคุยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัยด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม
 - ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรมโดยการเสนอประเด็นเนื้อหาการอบรมเพื่ออภิปรายกระตุ้นให้ผู้ปกครองอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุยความคิดเห็นของผู้ปกครอง
 - ขั้นที่ 3 ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจ และที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเนื้อหาการอบรมและเสริมความรู้โดยให้ออกสารเรื่องนั้นๆ รวมทั้งผู้วิจัยดำเนินการสาธิตและให้ผู้ปกครองได้ฝึกปฏิบัติในบางหัวข้อการอบรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผล เป็นขั้นที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้ปกครองสรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชีวิตประจำวัน และมอบใบกิจกรรม พร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

ในการจัดกิจกรรมตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก มีเนื้อหาการอบรม ดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 เนื้อหาการอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

เรื่อง	เนื้อหา
1. รู้จักลูกวัยนี้	พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การประเมินพัฒนาการ และการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อายุ 1-3 ปี
2. เมื่อลูกรักไม่กินข้าว กินผัก	พัฒนาการด้านการกินของเด็ก การปลูกฝังนิสัยการกิน
3. ฝึกขับถ่ายให้ลูกน้อย	ความสำคัญของการฝึกขับถ่ายให้กับเด็ก วิธีการฝึกขับถ่ายให้เด็ก
4. หนูน้อยฟันสวย	สาเหตุของฟันผุในเด็ก ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันเด็กฟันผุ วิธีแปรงฟันให้เด็ก
5. เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี	แนวทางในการเลี้ยงดูเด็ก ให้มี EQ ดี
6. ชน ตื้อ ก้าวร้าว	พฤติกรรมชน ตื้อ ก้าวร้าวในเด็ก การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม ชน ตื้อ ก้าวร้าว
7. เด็กกับโทรทัศน์	ผลของโทรทัศน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก
8. หนูน้อยหยอมนินัย	การสร้างวินัยในเด็กแต่ละช่วงอายุ การปลูกฝัง และส่งเสริมการมีวินัยของเด็ก
9. ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก	ความสำคัญของการใช้ศิลปะ และกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็ก
10. ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก	ความสำคัญของการใช้ดนตรีในเด็ก กิจกรรมดนตรีในเด็ก
11. เด็กกับการเล่น	การเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็ก การจัดกิจกรรมการเล่นกับเด็ก การประติษฐ์ของเล่น
12. เล่านิทานกันดีกว่า	การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก วิธีการเล่นนิทาน

5. สื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการทดลอง
 - 5.1 คู่มือพ่อ-แม่สำหรับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี
 - 5.2 เอกสารให้ความรู้ทั้ง 12 เรื่อง
 - 5.3 กราฟการเจริญเติบโต
 - 5.4 เครื่องชั่งน้ำหนัก/เครื่องวัดส่วนสูง
 - 5.5 โมเดลฟัน
 - 5.6 ซีดีเพลง/วิทยุเทป
 - 5.7 หนังสือนิทาน/อุปกรณ์ทำหนังสือนิทาน
 - 5.8 วัสดุอุปกรณ์ประดิษฐ์ของเล่น/ตัวอย่างของเล่น

6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำแบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนเข้าร่วมโครงการ

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลของการจัดโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก คือ ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง มาดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนและหลัง การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.

2538: 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (ล้วน สายยศ;

และอังคณา สายยศ. 2540: 101-103)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$(\sum X)^2$	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติหาคคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2547: 179)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 210)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของข้อคำถาม
R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
N แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 210-211)

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_u แทน จำนวนผู้ปกครองที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L แทน จำนวนผู้ปกครองที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
N แทน จำนวนผู้ปกครองในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบความรู้ (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539: 121) วิธีแบบ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson – KR 20)

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้
K แทน จำนวนข้อคำถามของแบบทดสอบความรู้
p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกหรือความยากของแต่ละข้อ
q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิด ซึ่งเท่ากับ 1 - p
 S_x^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

2.5 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Correlated item to total correlation) โดยใช้สูตร (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539: 117)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนน X และ Y

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการปฏิบัติโดยใช้สูตร (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนิตพงษ์. 2547: 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	$\sum S_x^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความรู้ และการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูเด็กก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ใช้ t-test สำหรับ Dependent Sample (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 104 ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	การทดสอบที่แบบไม่อิสระต่อกัน
	D	แทน	คะแนนผลต่างในแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อน และหลังการใช้โปรแกรม
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่าง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนผลต่างทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ดังนี้ คือ

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ย
S _d	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานผลต่างของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาการแจกแจงแบบที (t-distribution)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability) ของค่าสถิติ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกตาม ครอบครัว จำนวนบุตร ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 ระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและ

หลังการทดลอง

ตอนที่ 6 ข้อมูลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปกครอง ระหว่างการทดลอง

ตอนที่ 7 ข้อมูลการทำกิจกรรมของผู้ปกครองที่ทำร่วมกับเด็กที่บ้านหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกตาม ครอบครัว จำนวนบุตร ระดับการศึกษา

ตาราง 3 ร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตาม ครอบครัว จำนวนบุตร และระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว		
พ่อแม่ และลูก	13	86.67
พ่อแม่ ลูก และญาติ	2	13.33
รวม	15	100.00
จำนวนบุตร		
1 คน	8	53.33
2 – 3 คน	7	46.67
รวม	15	100.00
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	26.67
อนุปริญญา หรือ ปวส.	1	6.66
ปริญญาตรี	7	46.67
สูงกว่าปริญญาตรี	3	20.00
รวม	15	100.00

จากตาราง 3 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กมีลักษณะของครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อแม่ และลูก (ร้อยละ 86.67) และมีลักษณะของครอบครัวที่มีจำนวนบุตร 1 คน และบุตร 2-3 ร้อยละ 53.33 ร้อยละ 46.67 ตามลำดับ และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป(ร้อยละ 66.67)

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 4 ร้อยละ ของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

ระดับความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก ของผู้ปกครอง	ก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม การเลี้ยงดูเด็ก		หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม การเลี้ยงดูเด็ก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	5	33.33	13	86.67
ระดับปานกลาง	9	60.00	2	13.33
ระดับต่ำ	1	6.67	-	-
รวม	15	100.00	15	100.00

จากตาราง 4 ก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.00) หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 86.67)

ตอนที่ 3 ระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 5 ร้อยละ ของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ภาพรวม ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

ระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านร่างกาย				
ระดับดี	7	46.67	11	73.33
ระดับปานกลาง	8	53.33	4	26.67
ด้านอารมณ์				
ระดับดี	9	60.00	15	100.00
ระดับปานกลาง	6	40.00	-	-
ด้านสังคม				
ระดับดี	13	86.67	14	93.33
ระดับปานกลาง	2	13.33	1	6.67
ด้านสติปัญญา				
ระดับดี	10	66.67	15	100.00
ระดับปานกลาง	5	33.33	-	-
รวม				
ระดับดี	11	73.33	15	100.00
ระดับปานกลาง	4	26.67	-	-

จากตาราง 5 ก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 73.33) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับดีในด้านอารมณ์ (ร้อยละ 60.00) ด้านสังคม (ร้อยละ 86.67) และด้านสติปัญญา (ร้อยละ 66.67) ยกเว้นด้านร่างกายที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.33)

หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก พบว่าผู้ปกครองทั้งหมดมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองทั้งหมดมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับดีในด้านอารมณ์และด้านสติปัญญา และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับดีในด้านร่างกาย (ร้อยละ 73.33) และด้านสังคม (ร้อยละ 93.33)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อน และหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{D}	S _d	t	p
ก่อนการทดลอง	15	23.40	.49				
				4.73	2.73	6.69**	.001
หลังการทดลอง	15	28.13	.35				

จากตาราง 6 พบว่า หลังการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กที่สูงขึ้น

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อน และหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก จำแนกรายด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{D}	S_d	t	p
ด้านร่างกาย							
ก่อนการทดลอง	15	16.53	2.03				
หลังการทดลอง	15	17.93	2.08	1.40	1.95	2.77*	.015
ด้านอารมณ์							
ก่อนการทดลอง	15	17.33	2.16				
หลังการทดลอง	15	21.40	1.68	4.06	2.28	6.90**	.000
ด้านสังคม							
ก่อนการทดลอง	15	18.53	2.47				
หลังการทดลอง	15	21.13	2.09	2.60	2.92	3.44**	.004
ด้านสติปัญญา							
ก่อนการทดลอง	15	17.33	1.71				
หลังการทดลอง	15	21.60	1.88	4.26	2.68	6.15**	.000
รวม							
ก่อนการทดลอง	15	69.73	6.06				
หลังการทดลอง	15	82.06	6.63	12.33	7.52	6.34**	.000

ตาราง 7 พบว่า หลังการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครอง มีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กทำให้ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กดีขึ้น

ตอนที่ 6 ข้อมูลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปกครอง ระหว่างการทดลอง

ตาราง 8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปกครองระหว่างการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

กิจกรรม	ข้อมูล
ครั้งที่ 1 รู้จักลูกวัยนี้	<p>ผู้ปกครองคนที่ 1 : ดูพัฒนาการลูกจากสมุดสีชมพู และถามคนรู้จัก ส่งเสริมลูกด้วยการหาของเล่นให้</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 4 : เทียบกับลูกคนก่อน ถ้ายังทำไม่ได้ก็รอก่อน เอาลูกไปฉีตวัดขึ้นก็ถามหมอแล้วทำตาม</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 8 : ดูจากสมุดสีชมพูเหมือนกัน แต่ถ้าไม่ได้จะหาหนังสือมาอ่าน แล้วถามคนรู้จัก ส่วนมากก็ฝึกลูกด้วยพูดคุย หาของเล่นให้ลูกอยากทำอะไรก็ให้ทำ</p>
ครั้งที่ 2 เมื่อลูกรักไม่กินข้าว กินผัก	<p>ผู้ปกครองคนที่ 2 : เรื่องกินผักลูกกินอยู่แล้ว แต่ก็เพิ่มโดยการกินกับลูก</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : หาของหลอกล่อ บางทีก็ได้ผล บางทีก็ไม่ยอมก็ต้องปล่อยให้ไป</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 5 : ให้ลูกกินเอง แต่เลอะมากเลย ก็เลยจะป้อนมากกว่า ผักก็กินบ้างไม่กินบ้าง คิดว่าลูกยังเล็กคงไม่เป็นไร น้ำหนักดีแล้ว</p>
ครั้งที่ 3 ฝึกขับถ่ายให้ลูกน้อย	<p>ผู้ปกครองคนที่ 5 : จับลูกนั่งกระโถนตอนเช้า แต่จะยังไม่ยอมคิดว่าคงต้องทำไปเรื่อยๆ ก่อน</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 13 : หากกระโถนสวยๆ มาให้ลูก และชวนลูกคุยลูกก็ยอมทำ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 15 : ใช้วิธีให้ลูกนั่งชักโครกเลย แต่แม่ต้องอยู่ใกล้ให้ลูกกอด ลูกจะชอบมากจะขับถ่ายได้ดี แต่บางทีแม่ก็หงุดหงิดดูแล้วเสียเวลา</p>
ครั้งที่ 4 หนุนน้อยพินสวย	<p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : ก็พยายามแปรงฟันให้ลูก แต่ไม่ค่อยยอม ก็เลยปล่อยให้ไปก่อน กลัวเหมือนกันจะฟันผุ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 14 : แม่จะหาแปรงสีฟันลายที่ลูกชอบมาให้แปรงลูกก็ยอมทำนะ แต่ก็ชอบขี้แงมากกว่า</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 15 : ให้ลูกแปรงฟันเอง แต่ตัวเองต้องแปรงซ้ำให้ลูกทุกครั้ง กลัวไม่สะอาด</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อมูล
ครั้งที่ 5 เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี	<p>ผู้ปกครองคนที่ 7 : คิดว่าลูกจะ EQ ดี พ่อแม่น่าจะดีก่อน ตนเองเป็นคนหัวเราะง่าย ลูกก็เหมือนกันนะ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 9 : ฝึก EQ ให้ลูก คิดว่าต้องพูดเพราะๆ ชมลูกและกอดลูกด้วย</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 12 : คุณแม่มีลูก 2 คน คิดว่าน่าจะเป็นการไม่เปรียบเทียบลูกคนที่ 1 กับคนที่ 2 รักลูกให้เท่ากัน</p>
ครั้งที่ 6 ชน คือ ก้าวร้าว	<p>ผู้ปกครองคนที่ 10 : คิดว่าลูกตัวเองชน คือ เพราะเรียกร้องความสนใจ อยากให้แม่ทำอะไรให้ บางทีก็รำคาญ บางทีก็ต้องยอมทำให้</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 11 : แก่ลูกคือ ลูกโวยวาย ก็จะทำให้ของที่ลูกอยากได้ เห็นว่าลูกยังเล็กไม่ยากขจัดใจ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 13 : ตอนไหนที่ลูกคือ โวยวาย คุณแม่จะกอดลูกแล้วพูดเพราะๆ ถามว่าลูกอยากได้อะไร อยากทำอะไร</p>
ครั้งที่ 7 เด็กกับโทรทัศน์	<p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : จะเปิดการ์ตูนให้ลูกดู แม่จะได้ทำงาน ก็ดีนะลูกเจียบดีจัง</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 7 : ไม่ค่อยอยากเปิดให้ดู เพราะเคยอ่านหนังสือ เขาบอกว่าลูกยังเล็ก ไม่ควรให้ลูกดูทีวี</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 12 : จะเปิดน้อยมากส่วนใหญ่จะพาลูกไปเดินเล่นสนามในหมู่บ้าน พอกลับบ้านลูกก็เหนื่อยแล้ว เตรียมนอน</p>
ครั้งที่ 8 หนูน้อยหย่อนวินัย	<p>ผู้ปกครองคนที่ 4 : คิดว่าลูกยังเด็กคงรอไปก่อน แต่ก็พยายามให้ลูกเก็บของนะ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 5 : ก็ฝึกลูกโดยทำให้ลูกดูด้วย เช่น เก็บผ้าเข้าตู้ แล้วบอกลูกว่าเสื้อผ้าต้องเก็บนะจะได้เรียบร้อย</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 14 : ก็หากล่องให้ลูกไว้ให้เขาเก็บของเล่น ก็พอได้</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อมูล
ครั้งที่ 9 ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก	<p>ผู้ปกครองคนที่ 2 : ลูกก็ชอบนะเรื่องระบายสี แต่คุณแม่แม่กลัวลูกเอาไปกิน ก็เลยไม่ค่อยให้ลูกทำ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : ลูกชอบฉีกกระดาษ เอามาวางกองๆ ไว้ ก็ดูสวยดี พอชมลูกก็ยิ้มแล้วลูกก็บอกว่าภูเขานะแม่</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 13 : จะหาหลอดตัดยให้ลูกร้อยเชือกเล่น เป็นงานศิลปะใหม่ แต่คุณแม่คิดว่าน่าจะใช่ เพราะพอเล่นเสร็จลูกก็บอกว่าเป็นนั่นเป็นนี่</p>
ครั้งที่ 10 ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก	<p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : คิดว่าดนตรีของลูกก็คือลูกชอบร้องเพลง ชอบให้ตบมือ ชอบให้เคาะโต๊ะ แล้วลูกลูกมีความสุข</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 10 : ลูกจะชอบเอากระป๋องมาเคาะ บางทีรำคาญก็จะดูเขา เขาก็จะเงยไป ไม่รู้ผิดไหม</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 13 : คิดว่าการที่แม่ร้องเพลงกล่อมลูกก็น่าจะเป็นกิจกรรมดนตรีสำหรับลูก แล้วลูกก็จะนอนดีเลย</p>
ครั้งที่ 11 เด็กกับการเล่น	<p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : ลูกจะเล่นกับพี่เขา แต่คุณแม่ก็จะเล่นด้วยเลือกของเล่นตามวัยเขา อย่างตอนนี้ก็เป็นพวกตัวต่อ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 8 : เลือกของเล่นตามลูกชอบ เพราะคิดว่าน่าจะเล่นได้นาน</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 12 : การเลือกของเล่นจะดูเรื่องความปลอดภัยไม่แตกหักง่าย พวกปืน ดาบ จะไม่ซื้อให้ลูกเล่นเลย</p>
ครั้งที่ 12 เล่านิทานกันดีกว่า	<p>ผู้ปกครองคนที่ 1 : เล่านิทานที่มีภาพสวย เพราะคิดว่าลูกยังอ่านไม่ออก ให้ดูรูปก็พอ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : จะอ่านเนื้อหาของนิทานก่อนจึงจะซื้อให้ลูก และก็เล่าตามหนังสือที่ซื้อมา</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 14 : เล่านิทานที่มีสติ๊กเกอร์ติด ลูกชอบและคิดว่าลูกจะได้มีสมาธิในการติดสติ๊กเกอร์ การเล่าก็เล่าตามหนังสือเลย</p>

ตาราง 8 พบว่า ระหว่างการทดลองตามโครงการการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตรงในการเลี้ยงดูลูกคนก่อน ความรู้ที่ได้จากการสอบถาม ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ความรู้จากช่องทางต่างๆ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองบางคนมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กแต่ก็ยังไม่สามารถนำมาเลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม ด้วยยังมีความเชื่อในประเด็นที่ว่าลูกยังเล็ก ไม่อยากบังคับลูก เป็นต้น แสดงว่าการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 7 ข้อมูลการทำกิจกรรมของผู้ปกครองที่ทำร่วมกับเด็กที่บ้านหลังการทดลอง

ตาราง 9 กิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้านหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

กิจกรรม	ข้อมูล
1.สำรวจลูกรัก	<p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : การส่งเสริมพัฒนาลูกจะเน้นหาของเล่น พุดคุยอย่างสม่ำเสมอและตอนทำกิจกรรมกับลูก ลูกชอบมากเลยคิดว่าทำแล้วเห็นว่าลูกมีพัฒนาการดีขึ้น</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 7 : ลูกผ่านการประเมินทุกข้อ จะส่งเสริมลูกต่อโดยการชวนคุย อ่านนิทาน</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 8 : ลูกทำได้ตามวัยและเกินวัยในบางข้อ คิดว่าต้องส่งเสริมในกิจกรรมที่เขาอยากทำ ลูกสนุก ตบมือ หัวเราะ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 9 : คิดว่าการทำให้ลูกพัฒนาการดีต้องเริ่มที่พ่อแม่ ครอบครัวช่วยกันดูแลไม่บังคับเด็ก เพราะเด็กจะต่อต้าน เวลาลูกพูดไม่ชัดก็อย่าเลียนแบบคำพูดลูก</p>
2.อาหารฝีมือหนู	<p>ผู้ปกครองคนที่ 4 : คิดว่าลูกยังเล็ก แต่ชอบทานผักอยู่แล้ว โตขึ้นกว่านี้น่าจะช่วยทำกิจกรรมนี้ได้ เลยให้ลูกถือผัก ลูกชอบมาก</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 8 : ผักที่เอามาใช้พวกข้าวโพดอ่อน ผักนึ่ง แครอท ตอนทำกิจกรรมลูกดูมีความสุข สนุก ให้ลูกช่วยล้างผัก ผสมแป้ง คิดว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัวเป็นอย่างดี ถ้าลูกไม่กินพ่อแม่ก็จะใช้การพุดคุย</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 9 : ลูกสนุกกับกิจกรรม ชอบที่จะได้ทำอะไรด้วยตนเอง</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อมูล
3. นิ้วมือแสนสนุก	<p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : ลูกจะแย่งปากกาไปเขียนที่นิ้วตัวเอง ยอมนั่งซักโครกบ้าง แต่ไม่นาน</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 4 : ลูกยังไม่ยอมนั่งกระโถน คราวหน้าจะลองเปลี่ยนรูปแบบกระโถนดู</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 5 : ตอนทำกิจกรรมเด็กชอบมาก แต่การขยับถ่ายยังไม่บอก คงต้องฝึกบ่อยๆ ซ้ำๆ ต่อไป</p>
4. ลูกหมีฟันสวย	<p>ผู้ปกครองทุกคนบอกลูกชอบ ลูกที่ยอมแปรงฟันแล้วผู้ปกครองก็เอาตารางเติมดาวความดีไปใช้ในการทำกิจกรรมอื่นกับลูก เช่นเติมดาวเมื่อลูกกินผัก เมื่อลูกดูดเพราะ เป็นต้น เด็กชอบขอเติมดาวด้วยตนเอง เด็กที่ยังไม่ยอมแปรงฟันก็เล่านิทาน หารูปเด็กฟันสวยๆ ให้ดู</p>
5. หน้ากากหลายอารมณ์	<p>ผู้ปกครองคนที่ 5 : น้องชอบร้องเพลงมากกว่า จะตบมือ หัวเราะเสียงดัง หน้าการแสดงอารมณ์ต่างๆ ไม่ค่อยสนใจ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 10 : ลูกชอบให้ร้องเพลง แสดงท่าทาง ดูหน้ากากหน้าพูด ลูกบอกไม่ชอบหน้ากากร้องไห้ ลูกบอกโดนแม่ตี ลูกชอบหน้ายิ้ม สวยดี</p>
6. มาขยำกันเถอะ	<p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : ลูกชอบร้องเพลง ขยำกระดาษสนใจแป๊บเดียว</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 8 : ลูกเอากระดาษที่ขยำมาโยนเป็นลูกบอล โยนเล่น คิดว่ากิจกรรมนี้ดีลูกได้ฝึกกล้ามเนื้อมือ</p> <p>ส่วนมากผู้ปกครองบอกว่าลูกชอบทำ แต่จะไม่มีการต่อเติมภาพบอกว่าไม่เอา</p>
7. ฉีกปะโป้ไม้	<p>ผู้ปกครองคนที่ 9 : ลูกสนุก คิดว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ลูกได้สัมผัสธรรมชาติ ช่วยให้เด็กมีความคิดอ่อนโยน และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ภูมิใจที่แม่ชม</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 14 : ลูกสนใจอยากฉีกปะโป้ไม้ คิดว่าดีเป็นการทำให้ลูกมีสมาธิ</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อมูล
8.กล่อมมหาสมบัติ	<p>ผู้ปกครองคนที่ 3 : ทำให้ลูกมีระเบียบวินัยมากขึ้น จะเก็บของเล่นก่อนทุกครั้ง</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 6 : ลูกชอบให้ชม ปรบมือ เอาफीของลูกมาเล่นด้วย ลูกจะทำตาม</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 15 : หาคะร้าให้ลูก แล้วบอกลูกว่าเล่นเสร็จแล้วเก็บใส่ตะกร้านะ ของจะได้ไม่หาย</p>
9.แป้งโดมัทจรรย์	กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองทุกคนที่นำแป้งโดไปเล่นกับลูกบอกว่าลูกชอบมาก เล่นได้นาน ยิ่งตอนผสมแป้งยิ่งชอบ ผู้ปกครองมีเวลาไปทำอย่างอื่นได้นานขึ้น
10.สร้างจิ้งหะในบ้าน	ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะใช้กระป๋องนมและไม้ทำเป็นเครื่องดนตรี เด็กจะชอบตีมาก แต่แม่หนวกหู ผู้ปกครองบางคนใช้วิธีบอกลูก บางคนใช้วิธีตีเบาๆ ให้ลูกดู และพูดคุยไปด้วย
11.ของเล่นไอเดียพ่อแม่	<p>ผู้ปกครองนำของเล่นที่ประดิษฐ์ในการอบรม คือหุ่นนิ้วมือไปใช้เล่นกับลูก</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 4 : ลูกสนุก ดูเขามีความสุขที่ได้เล่นกับตุ๊กตาหุ่นมือ และคุณแม่ลูกจะเล่นเอง แต่ยังบังคับนิ้วมือไม่เป็นค่ะ ก็ค่อยๆ สอนไป</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 14 : ลูกชอบ ใส่นิ้วได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่ใช้มือจับหุ่นนิ้วมือโยกไปมาแทนและพูดไปด้วย</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 15 : เอาไปใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นกับลูก เช่น ค่อยๆ เพื่อให้ลูกกินข้าวเยอะๆ</p>
12.นิทานหรรษา	ผู้ปกครองนำหนังสือนิทานที่ทำในช่วงกิจกรรมการอบรมไปใช้กับลูก ผู้ปกครองทุกคนบอกชอบมาก ลูกพูดเก่งขึ้น ประหยัดทำก็เล่นก็ได้ ลูกเปิดเองได้ ลูกชอบให้อ่านมาอ่านทุกวัน ดีใจที่ได้ทำหนังสือให้ลูก

ตาราง 9 พบว่า หลังการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองมีการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน ซึ่งการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทำให้ผู้ปกครองเห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ทั้งในเรื่องภาษา การใช้นิ้วมือ ความคิดสร้างสรรค์ ความสนุกสนาน ฯลฯ ผู้ปกครองได้เรียนรู้วิธีการที่จะเลี้ยงดูเด็กและการฝึกเด็กต่างๆ นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีการประยุกต์ความรู้ วิธีการ

ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้กับการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น การทำตารางเติมดาวความดีเมื่อลูกแปรงฟัน เด็กคนไหนยอมแปรงฟันแล้ว ผู้ปกครองก็นำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมอื่นๆ เช่น เติมดาวความดีเมื่อลูกกินผัก เติมดาวความดีเมื่อลูกพูดเพราะ เป็นต้น แสดงว่า การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้ผู้ปกครองมีการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านตามใบกิจกรรม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองก่อน และหลังการเข้าโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กสูงขึ้น หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กดีขึ้น หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดู อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยวิธีการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก
2. แบบความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น 2 ด้าน
 - 2.1 แบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก
 - 2.2 แบบประเมินการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กและรับสมัครผู้ปกครองเด็กอายุ 1-3 ปี ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 15 คน

3. ก่อนการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำแบบวัดความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างสัมพันธภาพเป็นการเตรียมผู้เข้าร่วมโครงการโดยการพูดคุยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัยด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรมโดยการเสนอประเด็นเนื้อหาการอบรมเพื่ออภิปรายกระตุ้นให้ผู้ปกครองอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุยความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3 ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจ และที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเนื้อหาการอบรมและเสริมความรู้โดยให้เอกสารเรื่องนั้นๆ รวมทั้งผู้วิจัยดำเนินการสาธิตและให้ผู้ปกครองได้ฝึกปฏิบัติในบางหัวข้อการอบรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผล เป็นขั้นที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้ปกครองสรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชีวิตประจำวันและมอบใบกิจกรรม พร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

5. สื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการทดลอง

- 5.1 คู่มือพ่อแม่สำหรับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี
- 5.2 เอกสารให้ความรู้ทั้ง 12 เรื่อง
- 5.3 กราฟการเจริญเติบโต
- 5.4 เครื่องชั่งน้ำหนัก/เครื่องวัดส่วนสูง
- 5.5 โมเดลฟัน
- 5.6 ซีดีเพลง/วิทยุเทป

5.7 หนังสือนิทาน/อุปกรณ์ทำหนังสือนิทาน

5.8 วัสดุอุปกรณ์ประดิษฐ์ของเล่น/ตัวอย่างของเล่น

6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำแบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กฉบับเดียวกับที่ใช้สอบถามก่อนเข้าร่วมโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

2. เปรียบเทียบความแตกต่าง ของความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ก่อนและหลัง การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 และผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก หลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 แสดงให้เห็นว่า โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นช่วยส่งเสริมความรู้ และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การจัดทำโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำโครงการฝึกอบรม ที่ต้องมีการศึกษารายละเอียดของประเด็นความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก อายุ 1-3 ปี ที่ต้องการให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้ โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้ที่ถูกต้อง นำไปสู่การปฏิบัติได้เหมาะสมกับเด็กต่อไป โดยผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร การพูดคุยกับผู้ปกครอง การพูดคุย

กับครูที่เลี้ยงถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก อายุ 1-3 ปี ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ และผู้วิจัยยังกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจน คือ เพื่อให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านกระบวนการทำกิจกรรมระหว่างผู้วิจัย และกลุ่มผู้ปกครองที่สนใจเรื่องเดียวกันเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ส่วนประกอบของโครงการที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นไม่ว่าจะเป็นแผนการอบรมที่อธิบายขั้นตอนการอบรมอย่างชัดเจนที่ทำให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เอกสารความรู้เพิ่มเติมที่มีรูปแบบสีสันสวยงาม ทั้งในแบบรูปเล่ม และแผ่นพับเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจหลักการ และวิธีการในการเลี้ยงดูเด็ก ที่สำคัญนำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อเป็นการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ และกิจกรรมสำหรับผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน ที่มีรายละเอียดทั้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการทำกิจกรรม วัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ การบันทึกผล ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่จะทำให้ผู้ปกครองเห็นประโยชน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กในขณะทำกิจกรรม สอดคล้องกับชาวยุ สวัสดิ์สาลี (2544: 21) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมจัดเป็นการให้ความรู้โดยตรงกับผู้ปกครอง เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติอันเหมาะสมซึ่งจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. การประเมินความต้องการเพื่อกำหนดเนื้อหาการอบรมของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กให้ตรงใจของผู้ปกครอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองทั้งหมดที่นำเด็กมารับบริการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ จากนั้นกำหนดเนื้อหา และตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ สอดคล้องกับแนวโน้มของสภาพสังคมและความต้องการของผู้ปกครอง เป็นเรื่องมีประโยชน์สำหรับผู้ปกครองและเหมาะสมกับอายุเด็ก และผู้วิจัยยังใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กทั้งในรูปแบบใบปลิว และการประชาสัมพันธ์ด้วยตัวบุคคล และให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการได้พิจารณาเนื้อหาการอบรมว่าตรงกับความต้องการหรือไม่ ซึ่งพบว่าเรื่องที่ผู้ปกครองสนใจทั้งหมด 12 เรื่องตรงกับที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ได้แก่ รู้จักลูกวัยนี้ เมื่อลูกรักไม่กินข้าว กินผัก ผักขบถ่ายให้ลูกน้อย หนูน้อยฟันสวย เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี ชน ดี้อ ก้าวร้าว เด็กกับโทรทัศน์ หนูน้อยหยอมนินย ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก เด็กกับการเล่น เล่นิทานกันดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนและวิธีการในการให้ความรู้ผู้ปกครองที่เออร์บาซ (Auerbach. 1968: 30-32) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองก่อนการจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ผู้ปกครอง เพื่อจะได้พัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจมากที่สุด และต้องพิจารณาเนื้อหาสาระของการให้ความรู้ให้เหมาะสมอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีที่จะทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และตั้งจุดหมายให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กในเรื่องใด

3. การกำหนดตารางเวลา ผู้วิจัยใช้การสอบถามจากผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้ปกครองที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในกระทรวงสาธารณสุขและไม่ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ จึงได้ตกลงการทำกิจกรรมร่วมกัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งละ 60 นาที ระหว่างเวลา 12.30 -13.30 น. ไม่ต้องการทำกิจกรรม

หลังเลิกงานหรือช่วงวันหยุดด้วยปัญหาการจราจร ต้องหาผู้ดูแลบุตรหลานแทนตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ไสงาม (2543: 79) พบว่า การใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ที่จะต้องรับบุตรหลานกลับบ้าน จึงไม่ต้องการใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่นานเกินไป เพื่อจะได้มีเวลาพักผ่อน หรือทำธุระส่วนตัวร่วมกับครอบครัวบ้าง

4. การกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ และปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ซึ่งนอกจากผู้วิจัยจะต้องเตรียมการดำเนินงานตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้อย่างแม่นยำและปรับได้ตามสถานการณ์ตามขั้นตอนคือ ผู้วิจัย เป็นผู้เสนอประเด็น เพื่ออภิปราย ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองพูดอภิปรายประเด็นแลกเปลี่ยน ผู้วิจัยบันทึกการพูดคุย และการอภิปรายของผู้ปกครอง ผู้วิจัยเพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประเด็น และเสริมความรู้ผู้ปกครอง ได้แก่ เอกสารให้ความรู้เรื่องพัฒนาการช้าแค่นั้นที่ต้องพบแพทย์ เบื่อข้าว เบื่อผัก จัดการอย่างไรดี ฝึกขับถ่ายให้ลูกน้อย หนูน้อยฟันสวย เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี ชน คือ ก้าวร้าว เด็กกับโทรทัศน์ หนูน้อยหยอมนินยาศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก เด็กกับการเล่น เล่นิทานกันดีกว่า และใบงานที่ให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้าน การจัดการศึกษาในรูปแบบโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก เป็นการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองโดยตรง บางครั้งเป็นสิ่งที่ยาก เพราะผู้ปกครองมีทักษะความชำนาญ สิ่งสำคัญอีกประการที่จะช่วยกระตุ้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปกครองก็คือผู้วิจัยต้องศึกษาข้อมูลของผู้ปกครอง จดจำชื่อ การสังเกต การแสดงออกต่างๆ ของผู้ปกครอง การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง การให้โอกาสในการพูดคุยกับผู้ปกครองทุกคน และการปฏิบัติตนเป็นนักฟังที่ดี สอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 ข: 100) ที่กล่าวว่า หลักที่สำคัญในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมรับผิดชอบและวางแผน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ปกครองอาจมีวิธีการเสนอแนะที่ดีเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในตนให้แก่ผู้ปกครอง วิธีการเรียนรู้แบบนี้ จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งสำหรับผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำการจัดการความรู้ เพื่อสร้างความชัดเจนให้กับความรู้ มุ่งเน้นความรู้ที่ซ่อนอยู่ในผู้ปกครองนำมาแบ่งปันกัน โดยใช้แผนที่ความคิดมาต่อยอดความคิด เพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2544: 20) ได้กล่าวว่า การนำแผนที่ความคิดมาใช้ในการจัดบันทึกและการสื่อสาร ทำให้ผู้เข้าร่วมทุกคนต่างมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดการวิจารณ์ การวิเคราะห์ที่มีคุณภาพ เกิดการประสานความคิดมากขึ้น ฟื้นฟูความจำได้มากขึ้น

5. การเสริมความรู้ ผู้วิจัยควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองที่เข้ามาเรียนรู้ สอนในสิ่งที่เขาสนใจ และเป็นประโยชน์โดยตรง ผู้ปกครองส่วนใหญ่เรียนรู้โดยอาศัยปัญหาเป็นศูนย์กลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็ก อาจมีความต้องการพัฒนาทักษะ และต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก และนำความรู้ที่ได้รับนำกลับไปพัฒนาเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้แล้ว การเสริมความรู้ในกระบวนการฝึกอบรมไม่จำเป็นต้องเป็นผู้วิจัยเท่านั้น อาจเป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการ เช่น การทำกิจกรรมเด็กกับโทรทัศน์

ผู้ปกครองคนที่ 1 พูดว่า “ให้ลูกดูทีวีจะได้ทำงานบ้านได้”

ผู้ปกครองคนที่ 2 พูดตอบว่า “ลูกของเราจะผลเสียก็รู้แล้วลองให้ระบายสีดูสิ”

ผู้ปกครองคนที่ 3 พูดต่ออีกว่า “ลูกพี่ก็ใช้ระบายสีนะอยู่ได้นานเหมือนกัน”

ดั่งที่ นิตยา ไสงาม (2543: 25) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยสังเกตจากการสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ การซักถาม พูดคุยกันของผู้ปกครองกับผู้วิจัย และจากการสังเกตในระหว่างการทำกิจกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ แต่บางประเด็นอาจไม่เห็นความสำคัญ บางคนบอกว่าเพื่อตัดรำคาญ บางคนบอกว่าลูกยังเล็ก มาศูนย์เด็กแล้วให้ครูช่วยสอน ช่วยฝึก สอดคล้องกับคำกล่าวของ ฉันทนา ภาคบงกช (2541: 4-5) ที่ว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการเลี้ยงเด็กของผู้ปกครองมักเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการเด็ก และขาดคนช่วยเหลือแนะนำ การให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหาต่างๆ ได้

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. ในช่วงสัปดาห์ที่สองของการจัดกิจกรรม เริ่มมีบรรยากาศของความเป็นกันเองมากขึ้น ผู้ปกครองทุกคนสนใจที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งเริ่มมีการช่วยเหลือผู้วิจัย โดยการจัดหมอนเวียนมาช่วยจัดโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งการจัดเก็บเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรม

2. สื่ออุปกรณ์ที่ให้กับผู้ปกครองเพื่อนำไปทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน เช่น หน้ากากกระดาษสีต่างๆ ผู้ปกครองมักจะเลือกเหมือนกัน ผู้วิจัยใช้การแก้ปัญหาทั้งการจัดแจกเป็นชุด และการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองในการดัดแปลงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในบ้านมาใช้ในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

3. การจัดให้มีอาหารว่างและเครื่องดื่มโดยการใช้วิถีตามความต้องการของผู้ปกครองก่อนการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปถือเป็นกลวิธีหนึ่งของการนัดหมาย และเช็คจำนวนผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง

4. การจัดกิจกรรมในช่วงเวลา 12.30-13.30น. พบปัญหาผู้ปกครองขาดน้อยมาก ส่วนใหญ่ถ้าไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้มักเป็นรูปแบบของการขอยกจากการเข้าร่วมกิจกรรมก่อนเวลาเพื่อไปปฏิบัติงานต่างๆ เช่น การประชุม การพบแพทย์ตามนัด เป็นต้น ซึ่งหากมีการขอยกก่อนเวลาสิ้นสุดการจัดกิจกรรม ผู้ปกครองก็จะขอรับเอกสารต่างๆ ทุกครั้ง

5. การจัดกิจกรรมในห้องกิจกรรมของศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ แม้จะเป็นช่วงเวลาของเด็กพักผ่อนนอนหลับ แต่จะพบปัญหาผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจะเดินผ่าน และจะถามทุกคน รวมทั้งมีการสอบถามตลอดว่าทำไมตนเองจึงไม่ได้ร่วมกิจกรรมจะขอเข้ามาเป็นครั้งคราวได้หรือไม่ ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์โครงการ รวมทั้งติดป้ายประกาศให้ใช้ประตูทางเข้าอีกทาง

6. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สนใจกิจกรรมที่ให้ทำกับเด็กที่บ้าน จากการสอบถามส่วนใหญ่จะบอกว่าจะทำช่วงวันหยุด ไม่มีเวลาทำในวันที่ได้ไปกิจกรรม

7. ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป และทุกคนทำงานในกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นจึงมีคำถามมากมายและหลากหลาย และผู้ปกครองจะชอบกิจกรรมการฝึกอบรมที่มีการปฏิบัติร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ขั้นตอนและกิจกรรมในโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กสามารถนำไปดัดแปลง เช่น เวลา สื่อ กิจกรรม และอื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมตามความต้องการของผู้ปกครองได้ แต่ควรจัดกิจกรรมให้ครบที่กำหนดไว้ในแผนเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้อย่างเต็มรูปแบบ

2. เนื่องจากการจัดกิจกรรมตามโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กใช้เทคนิคการฝึกอบรมต่างๆ ดังนั้นผู้ที่นำไปใช้ควรมีการศึกษารูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองและเตรียมองค์ความรู้ต่างๆ เลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

3. การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำที่บ้าน อาจปรับเป็นให้ช่วงวันที่ติดกับวันหยุด เพื่อให้ผู้ปกครองมีเวลาศึกษาและทำร่วมกับเด็ก ทั้งนี้ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

4. ช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมถือเป็นเรื่องสำคัญที่ควรเป็นการตัดสินใจของกลุ่มผู้ปกครองเอง เพื่อให้การอบรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีผู้เข้าร่วมการอบรมครบทุกครั้ง

5. การดำเนินการจัดการฝึกอบรมควรมีการจัดเตรียมสิ่งต่างๆ เพื่อจูงใจและอำนวยความสะดวกในการอบรม เช่น สถานที่อบรมควรสะอาด เงียบ อากาศถ่ายเท การจัดอาหารว่างและเครื่องดื่ม โต๊ะเก้าอี้ที่สบาย อุปกรณ์ประกอบการอบรม เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครอง ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ได้กลุ่มผู้สนใจตรงตามวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก เกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในระดับอื่น เช่น เด็กพิเศษ เด็ก 3-5 ปี

2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก สำหรับผู้ปกครองที่มีตัวแปรอื่นๆ เช่น การส่งเสริมความสามารถทางการอ่าน การเขียนและการมีระเบียบวินัย เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้โครงการฝึกอบรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. ควรมีการศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ตามความต้องการของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ รังสยาธรร. (2543). การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542 ก). การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- (2542 ข). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- กุลล สุนทรธาดา; และคณะ. (2541). สถานการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขนิษฐา จิตรอรุณ. (2540). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุมกรมอาชีพศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- จنگล เกษตุ้ม. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองรุ่นปู่ย่าตายายกับผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันในตำบลสาละวิน อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จริยาพร ไบหาญ. (2546). การส่งเสริมความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของเฮอร์บาช. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จีรวัจน์ บุญมาเลิศ. (2547). การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจผู้ปกครองชาวไทยมุสลิมด้วยวิธีการมุขาวะเราะหฺ. เรื่อง การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปฐมวัยที่กำลังก้าว. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เจนเนตร มณีนาถ; และคนอื่นๆ. (2546). สร้างองค์กรอัจฉริยะในยุคโลกาวิวัฒน์. กรุงเทพฯ: เสริมมิตรการพิมพ์.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2531). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ปว. 541 การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2537). ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย. ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 8. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฉันทนา ภาคบงกช; และคณะ. (2541). การสร้างชุดฝึกอบรมพ่อแม่เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชาญ สวัสดิ์สาลี. (2544). *คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม/สัมมนา*. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ญาดา ธงธรรมรัตน์. (2549). *ผลของโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กปฐมวัยออทิสติก*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทรศนีย์ วันชาติ. (2551). *การศึกษาความรู้ความสามารถของผู้ปกครองในการฝึกพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับพอฝึกได้ โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครอง*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา แคมมณี; และคณะ. (2536). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาดล สุขสำราญ. (2546, มกราคม-มีนาคม). *การจัดการความรู้*. วารสาร กพผ. 12(1): 52-553.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). *การประเมินผลพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- นัทธน์ วิลาศ. (2542). *“การจัดการความรู้” เทคนิคการแปลความรู้สู่การได้เปรียบในการแข่งขัน*. กรุงเทพฯ: เอ อาร์ บีซีเนสเพรส.
- นิตยา คชภักดี. (2543). *สุขภาพและพัฒนาการของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ประเทศไทย.
- นิตยา ไสงาม. (2543). *การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาลในจังหวัดศรีสะเกษ*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). *การจัดการความรู้*. วารสารศรีปทุมปริทัศน์. 3(2): 85-92.
- (2547). *การจัดการความรู้กับคลังความรู้*. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2547). *การวัดประเมินการเรียนรู้*. ใน *เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดผล 401*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประคิน สุจฉายา; และคณะ. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด-5 ปี ในระดับปฐมภูมิ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ประวีณา ปัญญาดีลภพงษ์. (2550). *ผลของการจัดโปรแกรมเสวนาผู้ปกครองที่มีต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ ผาวิจิตร. (2549). *หลักการ Mind Mapping*. กรุงเทพฯ: เสริมมิตรการพิมพ์.

- พรรณณี ชูทัย เจนจิต. (2537). การสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- รติชน พีรยสทธิ์. (2543). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ. (2543). รายงานการทบทวนองค์ความรู้:สถานะสุขภาพของเด็ก
ปฐมวัยไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
----- (2540). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). คู่มือฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). การวิจัยการศึกษาปฐมวัย. โปรแกรมวิชาการวัดผลทางการศึกษา
กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- วรรณ บัญนวน. (2541). พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมของเด็กวัย 2-5 ปี ในชุมชน
แออัด เทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์. ปรินูญานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักรวิชัย. (2535). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วรารัตน์ นิยมไทย. (2547). ผลการให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตต่อความสามารถใน
การแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิสรสา สิงห์สุรีย์. (2549). ผลของรูปแบบการทอเกี่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้ปกครอง
เด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา พรหมทอง. (2544). การศึกษาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย
ตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองครอบครัวชาวประมง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่
บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-11.
- ศรีไพร ตักดีรุ่งพงศากุล; เจษฎาพร ยุทธนินบูลย์ชัย. (2549). ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการ
จัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ซี เอ็ด ยูเคชั่น.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2542). สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองให้เด็กฉลาดได้อย่างไร. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สมคิด บางโม. (2545). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2542). *รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูเด็กของคนไทย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- สมเด็จพระญาณสังวร. (2516). *คำบรรยายวิชาพื้นฐานวัฒนธรรมไทย เรื่อง พระพุทธศาสนากับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2544). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). *แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2542). *เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา เรื่อง จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุปราณี ประคำผอง. (2547). *ผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโดยผู้ปกครอง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2539). *เอกสารการสอนวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-8*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล. (2543). *รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในเขตเมืองเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. การสอนสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอมี เทรตดีง.
- สุวรรณ ไชยชน. (2548). *ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. (2541). *รายงานผลการวิจัย เรื่อง ทักษะชีวิตของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายวริน จินฉุฉ. (2541). *การศึกษามหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เสรี ลาซโลซน์. (2537). หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการและการประเมินผลการศึกษาในโรงเรียน ใน
การบริหารและจัดการและการประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 3. หน้า 68.
นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อารมณี สุวรรณपाल. (2549). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการคิดวิเคราะห์การจัด
ประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อารีรัตน์ ขำอยู่. (2540). รายงานวิจัยเรื่อง พัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
กรมการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา.
คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- Auerbach. Aline B. (1968). *Parents learn through discussion principles and Practices of
parent group education*. New York: Wiley.
- Click, Phyllis M.; & Click, Donald W. (1990). *Administration of Schools for Young Children*.
3rd ed. USA: Delmar Publishers.
- Dicker. (1993). Parents Education Needs with Regard to Milieu – Disadvantaged Preschool
Child.
- Gardner, Howard. (1993). *Multiple Intelligence: Theory in Practice*. New York: Basic Book.
- Gesell, A. (1940). *The First Five Years of Life*. New York: World Book.
- Good, C.V. (editor). (1945). *Dictionary of education*. New York and London: MC Grow-Hill
Book.
- (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: Mcgraw-Hill.
- Gordon, A.M.; & Browne, K. W. (1985, December). Beginning and Beyond Foundation in
Early Childhood Education. *Dissertation Abstracts International*. 45 (6): 1593 – A.
- Johson, Ronald C.; & Gene, R. Medinnus. (1989). *Child Psychology*. New York: John Wiley
& Sons..

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- โครงการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็ก
- คู่มือการใช้แผนการอบรม
- ตัวอย่างแผนการอบรม

โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้าน เนื่องจากช่วงวัยนี้ สมอของเด็จะเจริญเติบโตไปอย่างรวดเร็วถึงร้อยละ 90 ของการเจริญเติบโตตลอดชีวิต ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความสามารถ ความเฉลียวฉลาด บุคลิกภาพ อารมณ์ พฤติกรรมของเด็กและพัฒนาการในด้านต่างๆ รวมทั้งช่วงวัยนี้จะเกิดการเรียนรู้มากที่สุด การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะมีผลต่อการวางรากฐานชีวิตเด็ก เพื่อที่เด็กจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการเลี้ยงดูเด็กและความต้องการพื้นฐานของเด็ก ประกอบด้วย การดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น สั่งสอน ฝึกทักษะ และเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่สนองตอบความต้องการตามวัยของเด็กในทุกๆ ด้านเพื่อให้พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขและมีประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านกระบวนการทำกิจกรรมระหว่างครูและกลุ่มผู้ปกครองที่สนใจเรื่องเดียวกันเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

เป้าหมาย

ผู้ปกครองของเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 1-3 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดูอยู่ในศูนย์เด็กเล็ก วัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 15 คน

ส่วนประกอบของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

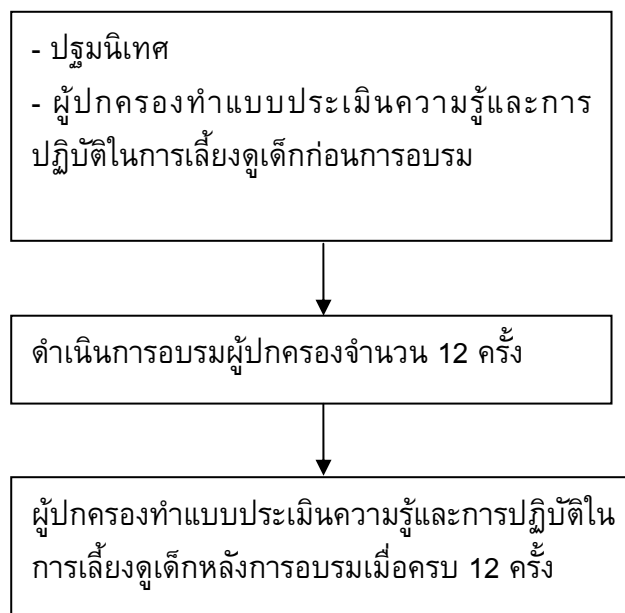
โครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองนี้ประกอบด้วย

1. แผนการสอนจำนวน 12 แผน ดังนี้
 - 1.1 รู้จักลู่วัยนี้
 - 1.2 เมื่อลูกรักไม่กินข้าว กินผัก
 - 1.3 ฝึกขับถ่ายให้ลูกน้อย

- 1.4 หนูน้อยฟันสวย
 - 1.5 เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี
 - 1.6 ชน ดื้อ ก้าวร้าว
 - 1.7 เด็กกับโทรทัศน์
 - 1.8 หนูน้อยหยอหวี
 - 1.9 ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก
 - 1.10 ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก
 - 1.11 เด็กกับการเล่น
 - 1.12 เล่นนิทานกันดีกว่า
- 2.เอกสารให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตามแผนการสอน
- 3.กิจกรรมสำหรับผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน จำนวน 12 กิจกรรม ดังนี้
- 3.1 กิจกรรมสำรวจจุกกรัก
 - 3.2 กิจกรรมอาหารฝีมือหนู
 - 3.3 กิจกรรมนิ้วมือแสนสนุก
 - 3.4 กิจกรรมลูกหมีฟันสวย
 - 3.5 กิจกรรมหน้ากากหลายอารมณ์
 - 3.6 กิจกรรมมายักษ์กันเถอะ
 - 3.7 กิจกรรมจิกปะไปไม้
 - 3.8 กิจกรรมกล่องมหาสมบัติ
 - 3.9 กิจกรรมแป้งโดมหัศจรรย์
 - 3.10 กิจกรรมสร้างจิ้งหะในบ้าน
 - 3.11 กิจกรรมของเล่นไอเดียพ่อแม่
 - 3.12 กิจกรรมนิทานหรรษา

กระบวนการของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็ก

ขั้นตอนการอบรม



กำหนดการอบรม

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วันที่	เรื่อง
1	1	วันอังคารที่ 19 มกราคม 2553	- รู้จักลูกวัยนี้
	2	วันพฤหัสบดีที่ 21 มกราคม 2553	- เมื่อลูกไม่กินข้าว กินผัก
2	3	วันอังคารที่ 26 มกราคม 2553	- ฝึกขับถ่ายให้ลูกน้อย
	4	วันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2553	- หนูน้อยฟันสวย
3	5	วันอังคารที่ 2 กุมภาพันธ์ 2553	- เทคนิคการเลี้ยงลูก EQ ดี
	6	วันพฤหัสบดีที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553	- ชน ตื้อ ก้าวร้าว
4	7	วันอังคารที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553	- เด็กกับโทรทัศน์
	8	วันพฤหัสบดีที่ 11 กุมภาพันธ์ 2553	- หนูน้อยหย่อนวินัย
5	9	วันอังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553	- ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์
	10	วันพฤหัสบดีที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553	สำหรับเด็ก - ดนตรีของเจ้าตัวเล็ก
6	11	วันอังคารที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553	- เด็กกับการเล่น
	12	วันพฤหัสบดีที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553	- เล่นทานกันดีกว่า

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2553

สถานที่ฝึกอบรม

ห้องกิจกรรมศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางประภาภรณ์ จังพานิช

การประเมินผล

แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก

เครื่องมือสำหรับผู้ปกครอง

- คู่มือพ่อ-แม่ สำหรับ “การอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี”
- เอกสารให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามเนื้อหาการอบรม
- กิจกรรมสำหรับทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องและเหมาะสม

คู่มือการใช้แผนการอบรม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ความรู้ผู้ปกครอง โดยผ่านกระบวนการอบรมที่เน้นการตั้งประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้ปกครองออกมาด้วยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปกครองกับผู้ปกครองและผู้ปกครองกับผู้วิจัย ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมจัดสัปดาห์ละ 2 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพฤหัสบดี ใช้เวลาประมาณ 60 นาที
2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทุกคนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกลุ่มย่อยและผู้วิจัย ผู้วิจัยมีบทบาทเป็นผู้เสนอประเด็นกระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสริมสร้างความรู้เพิ่มเติม และร่วมสรุปแนวทางการเลี้ยงดูเด็กโดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและเหมาะสมตามบริบทของแต่ละครอบครัว

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างสัมพันธภาพเป็นการเตรียมผู้เข้าร่วมโครงการโดยการพูดคุยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัยด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรมโดยการเสนอประเด็นเนื้อหาการอบรมเพื่ออภิปรายกระตุ้นให้ผู้ปกครองอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุยความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3 ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจ และที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเนื้อหาการอบรมและเสริมความรู้โดยให้เอกสารเรื่องนั้นๆ รวมทั้งผู้วิจัยดำเนินการสาธิตและให้ผู้ปกครองได้ฝึกปฏิบัติในบางหัวข้อการอบรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผล เป็นขั้นที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้ปกครองสรุปวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชีวิตประจำวัน และมอบใบกิจกรรม พร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

แผนการอบรม เรื่องที่ 1 รู้จักลูกวัยนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 1-3 ปี
2. เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถสังเกตความผิดปกติและสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 1-3 ปี ได้
3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการสังเกต และการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 1-3 ปี ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง

สาระสำคัญ

พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของบุคคล ทั้งในด้านโครงสร้าง หน้าทีของร่างกาย และพฤติกรรม ซึ่งจะดำเนินไปเป็นขั้นๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ โดยจะเพิ่มทักษะความสามารถที่ซับซ้อนมากขึ้น และเป็นแบบฉบับที่สอดคล้องกัน มี 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ด้วยเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญเรื่องพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนสังเกตว่าเด็กทำสิ่งต่างๆ ได้เหมาะสมตามช่วงอายุหรือไม่ ซึ่งเด็กแต่ละคนอาจพัฒนาเร็ว ช้าแตกต่างกัน ถ้าถึงอายุที่ควรทำได้แล้วเด็กทำไม่ได้ พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้และฝึกทำ โดยอยู่บนพื้นฐานของการดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก ความเข้าใจ และหากพบว่าเด็กยังไม่สามารถทำได้พ่อแม่ ผู้ปกครองควรปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อแก้ไขอันจะนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1

เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพูดคุย สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัย และผู้วิจัยแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้วิจัยเสนอประเด็น
 - 1.1 ท่านสังเกตพัฒนาการเบื้องต้นของเด็กอายุ 1-3 ปี อย่างไร
 - 1.2 ท่านส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 1-3 ปี ได้อย่างไร
2. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองพูดอภิปรายประเด็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ
3. ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุย ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3

1. เพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจและที่เกี่ยวข้องกับประเด็น
2. เสริมความรู้โดยแจกเอกสารให้ความรู้เรื่อง พัฒนาการช้าแต่ไหนที่ต้องพบแพทย์
3. ฝึกการบันทึกพัฒนาการเด็ก

ขั้นที่ 4

1. ร่วมกันสรุปวิธีการสังเกต และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
2. มอบหมายกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

สื่อ-อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกาสีต่างๆ
3. คู่มือพ่อ-แม่สำหรับ “การอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี”
4. เอกสารให้ความรู้เรื่อง พัฒนาการช้าแต่ไหนที่ต้องพบแพทย์
5. แบบบันทึกพัฒนาการเด็กโดยพ่อ-แม่

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. การซักถาม การแสดงความคิดเห็น
3. บันทึกและบอกวิธีส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยได้

แผนการอบรม

เรื่องที่ 2 เมื่อลูกรักไม่กินข้าว กินผัก

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองรู้และเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กไม่กินข้าว กินผัก
2. เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเด็กไม่กินข้าว กินผักได้
3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเด็กไม่กินข้าว กินผัก ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง

สาระสำคัญ

เป็นที่ทราบกันดีว่า อาหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกายและสมอง การจัดเตรียมอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ รวมทั้งวิธีการให้อาหารที่ถูกต้องและปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีภาวะโภชนาการดี ซึ่งนอกจากจะเลี้ยงเด็กให้ได้รับสารอาหารอย่างครบถ้วนแล้ว เด็กควรได้รับการฝึกให้รู้จักเลือกกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ จนปลูกฝังเป็นนิสัยการกินที่ถูกต้องถึงวัยผู้ใหญ่ เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพต่างๆ พ่อแม่ ผู้ปกครองถือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการกินอาหารของเด็ก ทั้งในเรื่องการเลือกอาหาร และการกินเป็นตัวอย่างแก่เด็ก อีกจุดที่สำคัญก็คือ การเรียนรู้พัฒนาการด้านการกินของเด็ก เช่น ช่วงวัย 1-2 ปี ความอยากอาหารของเด็กลดลง เด็กชอบแสดงออก ชอบใช้มือหยิบอาหารเข้าปาก ช่วงวัย 2-3 ปี จะใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากได้โดยไม่เลอะเทอะ ชอบทำอะไรด้วยตนเอง อยากกินอาหารที่มีรูปร่างต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้พ่อแม่เรียนรู้ที่จะจัดช่วงเวลาอาหารให้เป็นช่วงเวลาที่มีความสุข เปิดโอกาสให้เด็กทำอะไรตามวัยของเด็ก การที่เด็กไม่ยอมกินข้าว กินผักนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บังคับให้เด็กในขวบปีแรกกินตามที่ตนเองชอบ เด็กจะมีปฏิกิริยาต่อต้าน พ่อแม่ควรยอมให้เด็กเลือกอาหารได้บ้าง ปล่อยให้เด็กกินเอง และปรับเปลี่ยนรูปแบบอาหารให้มีสีสันและมีความหลากหลาย อีกทั้งการหมั่นติดตามการเติบโตของเด็ก โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เพื่อระวังไม่让孩子ผอมเกินไปหรืออ้วน และให้มีส่วนสูงที่เหมาะสมตามวัยถือเป็นบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อให้เด็กเติบโตเต็มศักยภาพและมีสุขภาพดีต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1

เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผ่านมา สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัย และผู้วิจัยแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้วิจัยเสนอประเด็น “ถ้าลูกท่านไม่กินข้าว กินผัก ท่านจะอย่างไร”
2. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองพูดอภิปรายประเด็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ
3. ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุย ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3

1. เพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจและที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเด็กไม่กินข้าว กินผัก
2. เสริมความรู้โดยแจกเอกสารให้ความรู้เรื่อง เบื่อข้าว เบื่อผัก จัดการอย่างไรดี
3. ฝึกชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและแปลผลการเจริญเติบโต

ขั้นที่ 4

1. ร่วมกันสรุปวิธีแก้ปัญหา เด็กไม่กินข้าว กินผัก
2. มอบหมายกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

สื่อ-อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกาสีต่างๆ
3. คู่มือพ่อ-แม่สำหรับ “การอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี”
4. เอกสารให้ความรู้เรื่อง เบื่อข้าว เบื่อผัก จัดการอย่างไรดี
5. ตัวอย่างเมนูอาหาร
6. เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
7. กราฟการเจริญเติบโต

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. การซักถาม การแสดงความคิดเห็น
3. การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และการแปลผลถูกต้อง

แผนการอบรม เรื่องที่ 3 ฝึกช้บถ่ายให้ลูกน้อย

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้และเข้าใจความสำคัญของการฝึกช้บถ่ายให้กับเด็ก
2. เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการฝึกช้บถ่ายให้กับเด็กได้
3. เพื่อให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการฝึกช้บถ่ายให้เด็ก ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง

สาระสำคัญ

การควบคุมการช้บถ่ายเป็นกระบวนการที่สำคัญส่วนหนึ่งของสังคม เนื่องจากสังคมไม่ยอมรับการช้บถ่ายในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นเด็กในช่วงวัย 1-3 ปี จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกการช้บถ่าย เพื่อให้เด็กช้บถ่ายได้ในสถานที่ที่เหมาะสม และปฏิบัติตนในการช้บถ่ายได้ถูกต้อง การจะห้ดให้เด็กสามารถควบคุมการช้บถ่ายให้ได้นั้น ต้องอาศัยความสามารถทางร่างกายของเด็กเองที่จะควบคุมกล้ามเนื้อหูรูดของทวารหนัก และกระเพาะปัสสาวะ ซึ่งเด็กจะพัฒนาได้หลังจากเริ่มเดินได้แล้ว อายุเฉลี่ยของการพัฒนาความสามารถนี้ คือ อายุ 18-24 เดือน อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการฝึกช้บถ่ายขึ้นอยู่กับความพร้อมทางด้านสรีรวิทยาและพัฒนาการด้านจิตสังคมด้วย นั่นคือ เด็กต้องมีความสามารถในการรู้สึ้อยากจะถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ และมีความสามารถที่จะบอกพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูให้รับทราบว่ ตัวเด็กเองอยากจะทำอุจจาระหรือปัสสาวะแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแสดงสีหน้า ท่าทางหรือบอกว่อยากจะทำในขณะที่เดียวกันเด็กก็ต้องพัฒนาความสามารถในการกลั้นก่อนที่จะช้บถ่ายออกมา นอกจากนี้แล้วความสำเร็จยังอยู่ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ควรฝึกเด็กโดยไม่บังคับ ดุด่า เร่งรีบ ทำให้การฝึกช้บถ่ายเป็นเรื่องปกติ การพูดชมเชยให้กำลังใจแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้มีความสามารถในการที่จะดูแลตัวเองในการช้บถ่ายได้เองต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1

เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผ่านมา สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้วิจัย และผู้วิจัยแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้วิจัยเสนอประเด็น “ท่านมีวิธีการฝึกช้บถ่ายให้ลูกอย่างไร”
2. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองพูดอภิปรายประเด็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ
3. ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการพูดคุย ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3

1. เพิ่มเติมความรู้ที่น่าสนใจและที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการฝึกชั้บถ่ายให้เด็ก
2. เสริมความรู้โดยแจกเอกสารให้ความรู้เรื่อง ฝึกชั้บถ่ายให้ลูกน้อย

ขั้นที่ 4

1. ร่วมกันสรุปวิธีฝึกชั้บถ่ายให้ลูกน้อย
2. มอบหมายกิจกรรมให้ผู้ปกครองนำกลับไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน

สื่อ-อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกาสีต่างๆ
3. คู่มือพ่อ-แม่สำหรับ “การอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด-5 ปี”
4. เอกสารให้ความรู้เรื่อง ฝึกชั้บถ่ายให้ลูกน้อย

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. การซักถาม การแสดงความคิดเห็น

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็ก

แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติใน การเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ ใช้สำหรับศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้ และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปประมวลเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กใช้เป็นข้อมูลในการให้ความรู้กับผู้ปกครองเรื่องวิธีการเลี้ยงดูเด็ก อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ดังนั้นขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามทุกข้อ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินระดับการปฏิบัติในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านร่างกาย	จำนวน 12 ข้อ
ด้านอารมณ์	จำนวน 12 ข้อ
ด้านสังคม	จำนวน 12 ข้อ
ด้านสติปัญญา	จำนวน 12 ข้อ

ขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านที่ตอบแบบประเมินฉบับนี้

นางประภาภรณ์ จังพานิช

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ครอบครัวของท่านประกอบไปด้วย

- พ่อแม่ และลูก
- พ่อแม่ ลูกและญาติ
- พ่อแม่ ลูก และพี่เลี้ยง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. จำนวนบุตรของท่าน

- 1 คน
- 2 – 3 คน
- 4 คนขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาของท่าน

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- อนุปริญญา หรือ ปวส.
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย (X) ลงหน้าข้อที่ท่านคิดว่าถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สิ่งใดมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กน้อยที่สุด

- ก. เพศ
- ข. พันธุกรรม
- ค. การอบรมเลี้ยงดู
- ง. ภาวะทางโภชนาการ

2. โดยทั่วไปเด็กจะพูดเป็นคำที่มีความหมาย 1-3 คำ ที่ไม่ใช่เรียก พ่อ แม่หรือชื่อคนในบ้านได้เมื่ออายุเท่าไร

- ก. 9 – 10 เดือน
- ข. 11 – 12 เดือน
- ค. 13 – 15 เดือน
- ง. 16 – 18 เดือน

3. สิ่งใดที่เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ทำไม่ได้แล้วควรปรึกษาแพทย์
 - ก. ทำตามคำสั่งง่ายๆ ไม่ได้
 - ข. ขีดเขียนเป็นเส้นแนวๆ ไม่ได้
 - ค. ใช้ช้อนตักอาหารกินเองไม่ได้
 - ง. พูดคุยโต้ตอบเป็นประโยคสั้นๆ ไม่ได้
4. วิธีการใดเหมาะสมที่สุดเมื่อเด็กวัย 2-3 ปี ไม่ยอมกินข้าว
 - ก. บังคับให้เด็กทานให้ได้
 - ข. พาเด็กออกไปกินข้าวนอกบ้าน
 - ค. พยายามบ้อนข้าวและหาของหลอกล่อ
 - ง. จัดหาภาชนะที่เหมาะสมกับเด็กให้เด็กตักข้าวเอง
5. หลักการใดสำคัญที่สุดในการเตรียมอาหารให้เด็ก
 - ก. ราคาของอาหาร
 - ข. คุณค่าของอาหาร
 - ค. รสชาติของอาหาร
 - ง. ความสะอาดของอาหาร
6. วิธีฝึกเด็กให้กินผักควรทำอย่างไรเหมาะสมที่สุด
 - ก. บังคับให้กิน
 - ข. บดผักผสมในขนมที่เด็กชอบ
 - ค. ให้ขนมทุกครั้งเมื่อเด็กกินผัก
 - ง. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำอาหารกับครอบครัว
7. ควรใช้วิธีใดในการฝึกการขยับถ่ายของเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน
 - ก. ยังไม่ควรฝึกเพราะยังไม่ถึงวัย
 - ข. ให้เด็กนั่งโถส้วมเลยจะได้เคยชิน
 - ค. ให้เด็กนั่งกระโถนตามเวลาที่ผู้ใหญ่กำหนด
 - ง. ให้เด็กนั่งกระโถนในเวลาใกล้เคียงกับการขยับถ่ายปกติของเด็ก
8. ความพร้อมทางด้านใดสำคัญที่สุดในการเริ่มฝึกการขยับถ่ายของเด็ก
 - ก. ความพร้อมทางร่างกายของเด็ก
 - ข. ความพร้อมของพ่อแม่ผู้ปกครอง
 - ค. ความพร้อมทางด้านจิตใจของเด็ก
 - ง. ความพร้อมทางการเรียนรู้ของเด็ก

9. ผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการที่ท่านดูว่าเด็กเมื่อถามคำถามบ่อยๆ คือสิ่งใด
- เด็กจะไม่ไว้วางใจท่าน
 - เด็กจะไม่อยากอยู่ใกล้ชิดท่าน
 - เด็กจะดื้อเพื่อเรียกร้องความสนใจ
 - เด็กจะหยุดการเรียนรู้และไม่รู้จักเหตุผล
10. พ่อแม่ ผู้ปกครองควรใช้วิธีใดในการสอนเด็ก
- การพูดคุย
 - การถามคำถาม
 - การสั่งสอนอบรม
 - ใช้หลายๆ วิธีตามความเหมาะสม
11. วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่ร้องไห้แล้วลงไปดินกับพื้นควรทำอย่างไร
- ไม่แสดงความสนใจเด็ก
 - ลงโทษก่อนเพื่อให้เด็กเจ็บแล้วจึงถามเหตุผล
 - สนองความต้องการของเหตุที่ทำให้เด็กร้องไห้ทันที
 - ปลอบโยนด้วยการหักเหความสนใจแล้วจึงถามเหตุผล
12. ท่านควรทำอย่างไรเมื่อเด็กไม่เชื่อฟังหรือไม่ยอมทำตามคำบอกของพ่อแม่ผู้ปกครอง
- ลูกลงเล็กน้อยไม่เป็นไร
 - ดุอย่างรุนแรงหรือลงโทษให้เจ็บ
 - ปล่อยไปก่อนแล้วค่อยสอนทีหลัง
 - ถามเหตุผลหรือดูสถานการณ์ถ้าสมควรก็ไม่ว่า
13. ผู้ใหญ่ควรปฏิบัติอย่างไรถ้าเด็กดูโทรทัศน์
- ปล่อยให้เด็กดูตามใจชอบ
 - ดูกับเด็กและพูดคุยไปด้วย
 - ดูกับเด็กเพื่อป้องกันอันตรายจากกระแสไฟฟ้า
 - ดูกับเด็กแต่ต่างคนต่างดูเพราะความคิดของเด็กต่างจากผู้ใหญ่
14. วิธีที่ดีที่สุดเมื่อพบว่า เด็กติดโทรทัศน์
- ลดจำนวนวันที่เด็กดู
 - ไม่ให้มีโทรทัศน์ในบ้าน
 - ชักชวนเด็กทำกิจกรรมอื่น
 - ให้เด็กดูเฉพาะรายการที่พ่อแม่คิดว่าเหมาะสม

15. กิจกรรมใดไม่ใช่กิจกรรมส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กอายุ 1 – 3 ปี
- ก. การเล่านิทาน
 - ข. การร้องเพลงให้เด็กฟัง
 - ค. การเปิดการ์ตูนให้เด็กดู
 - ง. การพูดคำคล้องจองให้เด็กฟัง
16. หลักการใดไม่สำคัญในการฝึกวินัยให้เด็ก
- ก. พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นแบบอย่าง
 - ข. การเพิ่มกฎเกณฑ์ตามวัยของเด็ก
 - ค. ความรักและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
 - ง. การฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด
17. ท่านทำอย่างไร เมื่อทำงานบ้านแล้วเด็กเข้ามาช่วย
- ก. ปลอ่ยให้ทำงานเพื่อไปเอง
 - ข. หาสิ่งอื่นที่น่าสนใจให้เล่น
 - ค. สนับสนุนให้ทำโดยชมและสอน
 - ง. ห้ามไม่ให้ทำเพราะอาจเกิดอันตราย
18. วิธีการใดเหมาะสมที่สุด เมื่อเด็กเริ่มขีดขีดเขียน
- ก. จัดหาแบบฝึกเขียนให้เด็ก
 - ข. ไม่ต้องทำอะไรปลอ่ยอิสระ
 - ค. จับมือเด็กให้ขีดเขียนตามแบบ
 - ง. จัดเตรียมกระดาษ ดินสอให้ขีดเขียน
19. ผู้ใหญ่ควรทำอย่างไรเมื่อเด็กขีดเขียนฝาผนังบ้าน พื้นบ้าน
- ก. ดุและสั่งไม่ให้ขีดเขียนอีกในครั้งต่อไป
 - ข. ปลอ่ยให้ขีดเขียนต่อเพราะเป็นธรรมชาติของเด็ก
 - ค. สั่งให้เด็กลบรอยขีดบนฝาผนังและพื้นออกให้หมด
 - ง. อธิบายผลเสียแล้วให้กระดาษเพื่อใช้เขียนแทนฝาผนัง
20. กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กคืออะไร
- ก. กิจกรรมที่เด็กระบายสีได้สวยงาม
 - ข. กิจกรรมที่เด็กใช้เหตุผลในการทำ
 - ค. กิจกรรมที่เด็กวาดรูปได้เหมือนจริง
 - ง. กิจกรรมที่เด็กได้ประสบการณ์ทางความรู้สึก

21. การเลือกเพลงที่ส่งเสริมภาษาสำหรับเด็ก เนื้อเพลงควรคำนึงถึงเรื่องใดมากที่สุด
- การเล่นคำซ้ำ
 - เนื้อหาตลกสนุกสนาน
 - ความหมายของเนื้อเพลง
 - เนื้อเพลงดัดแปลงจากเพลงยอดนิยม
22. ทำทางประกอบเพลงเด็ก ควรมีลักษณะอย่างไร
- ทำทางโลดโผน
 - ทำทางตลกสนุกสนาน
 - ทำทางที่เน้นความสวยงาม
 - ทำทางสอดคล้องกับเนื้อหาและจังหวะ
23. ท่านทำอย่างไรเมื่อเด็กเคาะกระป๋องเสียงดังรบกวนคนอื่น
- ปล่อยตามสบาย
 - บอกลูกควรเล่นเงียบๆ
 - ดุและสั่งห้ามเคาะกระป๋อง
 - เข้าไปเล่นกับลูก ชวนทำเสียงเบาแทน
24. ท่านทำอย่างไรเมื่อเด็กเล่นดิน เล่นทราย เล่นน้ำ
- ห้ามไม่ให้เด็กเล่นเพราะสกปรก
 - ให้เด็กเล่นต่อไปจนถึงเวลาที่เหมาะสม แล้วทำความสะอาด
 - ให้เด็กเล่นอย่างอิสระจะเลิกเล่นเมื่อใดก็ได้แล้วทำความสะอาด
 - พาเด็กออกจากดินทรายหรือน้ำที่เด็กเล่นอยู่ทันที แล้วทำความสะอาด
25. การสอนให้เด็กรู้จักเก็บของเล่น สอนครั้งเดียวอาจไม่ได้ผลเพราะสาเหตุใดสำคัญที่สุด
- เด็กต้องการความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา
 - เด็กต้องมีของรางวัล พอไม่มีรางวัลก็จะไม่เก็บ
 - เด็กต้องฝึกแบบค่อยเป็นค่อยไปและสม่ำเสมอ
 - เด็กไม่ชอบถูกบังคับ ชอบทำตามความต้องการของตนเอง
26. สิ่งใดไม่ใช่หลักสำคัญในการเลือกของเล่นสำหรับเด็ก
- มีประโยชน์
 - มีชิ้นส่วนซับซ้อน
 - ประหยัดค่าใช้จ่าย
 - ปลอดภัยสำหรับเด็ก

27. ของเล่นสิ่งใดเหมาะสมน้อยที่สุดสำหรับเด็กอายุ 3 ปี
- ก. แป้งปั้น
 - ข. ไม้บล็อก
 - ค. รูปภาพตัดต่อ 3 – 4 ชั้น
 - ง. โทรศัพท์ของเล่นที่กดมีเสียง
28. สิ่งใดที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดในการจัดหาหนังสือมาอ่านให้เด็กฟัง
- ก. มีรูปภาพสวยงาม
 - ข. เนื้อหาของหนังสือ
 - ค. หนังสือที่ได้รับรางวัล
 - ง. หนังสือที่ฉีกขาดได้ยาก
29. วิธีการใดเหมาะสมที่สุดเมื่อเด็กอายุ 2 – 3 ปี ฉีกหนังสือ
- ก. เก็บหนังสือให้พ้นมือเด็ก
 - ข. ทำโทษเด็กเพื่อให้เด็กจำจะได้ไม่ฉีกหนังสืออีก
 - ค. ปลอ่ยให้เด็กฉีก แล้วบอกว่าไม่มีหนังสืออ่านแล้ว
 - ง. สอนและพูดคุยกับเด็กแล้วชวนให้เด็กอ่านหนังสือ
30. วิธีการใดไม่ถูกต้องในการเล่านิทานให้เด็กฟัง
- ก. เล่าด้วยน้ำเสียงสูงต่ำ
 - ข. เปลี่ยนเรื่องนิทานเล่าให้เด็กฟัง
 - ค. เล่านิทานให้เด็กฟังแล้วมีการพูดคุย
 - ง. ใช้หนังสือนิทานเล่มเดียวกับเด็กทุกกลุ่มอายุ
31. การเล่านิทานรูปแบบใดที่เกิดประโยชน์กับเด็กน้อยที่สุด
- ก. เล่านิทานปากเปล่า
 - ข. เล่านิทานด้วยหนังสือนิทาน
 - ค. เล่านิทานโดยการใช้เทปนิทาน
 - ง. เล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
32. ช่วงเวลาใดดีที่สุดในการเล่านิทานให้เด็กฟัง
- ก. เล่าทุกวัน
 - ข. เล่าเวลาเด็กง่วงนอน
 - ค. เล่าเวลาเด็กร้องไห้ งอแง
 - ง. เล่าเวลาพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าง

ตอนที่ 3 แบบประเมินการปฏิบัติ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ต้องการทราบการปฏิบัติของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ที่ท่านได้ปฏิบัติ ตามความเป็นจริง ซึ่งในการเลี้ยงดูเด็กแต่ละครอบครัวนั้น ต่างมีความคิดเห็นและความเชื่อแตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดวิธีการฝึกอบรมเด็กที่ไม่เหมือนกัน การตอบของท่านไม่มีคำตอบถูกหรือผิด สิ่งที่สำคัญคือ ต้องการทราบความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติต่อเด็กของท่าน ในข้อความต่างๆ ตามที่ระบุมาท่านนั้น

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ท่านยึดหลักการปฏิบัตินั้นๆ เป็นเรื่องสำคัญมากที่จะต้องฝึกเด็กและปฏิบัติต่อเด็กอยู่เสมอ

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ท่านเคยเห็นความสำคัญของการปฏิบัตินั้นบ้าง และได้เคยปฏิบัติต่อเด็ก แต่ไม่สม่ำเสมอ บางครั้งก็ปล่อยให้เด็กปฏิบัติได้ตามชอบใจ บางครั้งก็อบรมสั่งสอนเด็ก

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติต่อเด็กอย่างนั้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
	<u>การเลี้ยงดูด้านร่างกาย</u>			
1.	ท่านจัดอาหารให้เด็กรับประทานตามที่ท่านชอบ
2.	ท่านให้เด็กได้รับประทานอาหารตามเวลาทั้ง 3 มื้อ
3.	ท่านไม่จัดอาหารที่มีผักให้เด็กรับประทาน
4.	ท่านให้เด็กรับประทานขนมขบเคี้ยว/น้ำอัดลม
5.	ท่านส่งเสริมให้เด็กได้ดื่มนมทุกวัน
6.	ท่านสอนและดูแลเด็กอาบน้ำ แปรงฟัน
7.	ท่านอนุโลมให้เด็กเข้านอนโดยมิได้แปรงฟัน
8.	ท่านห้ามทุกครั้งที่เด็กฉีกกระดาษ.
9.	ท่านห้ามทุกครั้งที่เด็กเล่นดินสอ/ดินสอสี
10.	ท่านให้เด็กเล่นดินน้ำมัน/แป้งโด
11.	ท่านพาเด็กไปวิ่งเล่นที่สนามหรือสวนสาธารณะ
12.	ท่านจัดหากระดาษ ดินสอให้เด็กได้ขีดเขียน

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
	<u>การเลี้ยงดูด้านอารมณ์</u>			
1.	ท่านพาเด็กร้องเพลงหรือปรบมือตามจังหวะดนตรีง่ายๆ
2.	ท่านชื่อของที่เด็กร้องให้อย่างได้ให้			
3.	เด็กเสมอ
4.	ท่านชี้แจงเหตุผลทุกครั้งเมื่อท่านทำโทษเด็ก
5.	ท่านแสดงความรักเด็กด้วยการสัมผัสและกอดเด็ก
6.	ท่านกล่าวชมเชยเมื่อเด็กแสดงอารมณ์หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม
7.	ท่านเคยแสดงอารมณ์เครียด ในขณะที่เด็กอยู่ด้วย
8.	ท่านห้ามเด็กที่จะทำสิ่งไม่ดีหรือที่อาจเป็นอันตราย โดยการขู่ว่าคุณอื่นจะมาเอาตัวไป
9.	ท่านไม่ปล่อยให้เด็กต้องรอคอยในการทำกิจกรรมใดๆ
10.	ท่านไม่ทำตามที่ได้สัญญา กับเด็กในเรื่องที่ท่าน คิดว่าไม่สำคัญ
11.	ท่านซักถามเหตุผลเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม
12.	ท่านให้โอกาสเด็กในการเลือกทำสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถด้วยตนเอง ท่านลงโทษเด็กด้วยการตี

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
	<u>การเลี้ยงดูด้านสังคม</u>			
1.	ท่านฝึกให้เด็กรู้จักกล่าวคำ สวัสดี ขอโทษ ขอขอบคุณ.
2.	ท่านห้ามไม่ให้เด็กเล่นกับเด็กคนอื่น
3.	ท่านจะคอยป้อนข้าวให้เด็กเพราะกลัวว่าเด็กจะทานข้าวไม่ได้มาก
4.	ท่านห้ามเสมอเมื่อเด็กจะใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง
5.	ท่านสอนและดูแลให้เด็กเก็บของเล่นของใช้หลังการเล่นหรือการใช้ทุกครั้ง
6.	ท่านดูเด็กทุกครั้งที่พูดจากับผู้ใหญ่ไม่สุภาพ
7.	ท่านสอนให้เด็กรู้จักระเบียบวินัย เช่น การกิน
8.	การนอนเป็นเวลา
9.	ท่านสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ช่วยหยิบของ
10.	ท่านไม่สนใจฝึกการขับถ่ายของเด็ก
11.	ท่านไม่เปิดโอกาสให้เด็กช่วยงานบ้าน
12.	ท่านให้เด็กร่วมพูดคุยกับผู้ใหญ่
	ท่านพาเด็กไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องในโอกาสต่างๆ

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย
	<u>การเลี้ยงดูด้านสติปัญญา</u>			
1.	ท่านให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2.	ท่านจัดหาอุปกรณ์ในการเล่นและปล่อยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระในเวลาที่เหมาะสม
3.	ท่านร่วมเล่นเกมหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็ก
4.	ท่านเป็นคนเลือกสิ่งของให้เด็กเล่น.
5.	ท่านชักชวนให้เด็กสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
6.	ท่านไม่สนใจเมื่อเด็กเล่าเรื่องที่ท่านคิดว่าไม่ใช่เรื่องจริง
7.	ท่านบอกให้เด็กหยุดถาม เมื่อเด็กซักถามท่านมากๆ
8.	ท่านให้เด็กดูโทรทัศน์เพื่อท่านจะได้ทำงานอื่น
9.	ท่านเล่านิทานจากหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน
10.	ท่านชักชวนให้เด็กเล่านิทาน/เรื่องราว/เหตุการณ์ต่างๆ ที่เด็กพบเห็น ให้ฟัง
11.	ท่านจัดหาแบบอย่างเพื่อให้เด็กทำตาม
12.	ท่านบอกวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็กทันทีที่มีปัญหา

ภาคผนวก ค
เอกสารการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน

กิจกรรมที่ 1 สสำรวจลูกกรัก

จุดประสงค์

ผู้ปกครองสามารถสังเกต และส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็ก อายุ 1-3 ปี โดยใช้กิจกรรมสำรวจ ลูกกรัก

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ผู้ปกครองประเมินพัฒนาการตามวัยของเด็ก ดังนี้

อายุ 13-15 เดือน วันที่.....	อายุ 16-18 เดือน วันที่.....	อายุ 19-24 เดือน วันที่.....	อายุ 25-30 เดือน วันที่.....	อายุ 31-36 เดือน วันที่.....
- ทำตามคำบอกง่ายๆ <input type="checkbox"/>	- รู้จักปฏิเสธ <input type="checkbox"/>	- พูดคำ 2 คำต่อกัน อย่างมีความหมาย <input type="checkbox"/>	- พูดคุยโต้ตอบ เป็นประโยคสั้นๆ <input type="checkbox"/>	- รู้จักรอคอย <input type="checkbox"/>
- พูดคำที่มีความหมาย ได้ 1-3 คำ <input type="checkbox"/>	- ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยการชื้อ้วยวะ 1-2 ส่วน <input type="checkbox"/>	- เปิดหน้าหนังสือได้ ที่ละหน้า <input type="checkbox"/>	- ชี้อหรือทำตามคำบอก เช่น ชื้อ้วยวะอย่างน้อย 6 ส่วน <input type="checkbox"/>	- บอกชื่อตนเองได้ <input type="checkbox"/>
- เดินได้เอง <input type="checkbox"/>	- วางของซ้อนกัน 2-3 ชั้น <input type="checkbox"/>		- ชีตเขียนเป็นเส้นวนๆ <input type="checkbox"/>	- เข้าใจเพศชาย- หญิง <input type="checkbox"/>

✓ = ทำได้

✗ = ทำไม่ได้

ที่มา...แบบบอนามัย 49 สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

2. ในระหว่างการประเมิน พูดชมเชยและให้กำลังใจเด็ก ใช้ของเล่นและเสียงเพลงประกอบการประเมินเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนาน

วัสดุ-อุปกรณ์ (ตามช่วงอายุ)

1. ไม้บล็อก
2. หนังสือนิทาน
3. ดินสอสี
4. กระดาษ

บันทึกผล

1. ที่เด็กทำไม่ได้ มี..... ไม่มี

ท่านมีวิธีการส่งเสริมเด็กในข้อที่ทำไม่ได้อย่างไร.....

2. ถ้าเด็กผ่านการประเมินทุกข้อตามช่วงอายุท่านมีวิธีการส่งเสริมเด็กต่อหรือไม่
อย่างไร.....

3. การแสดงออกของเด็กในการทำกิจกรรมสำรวจลูกกรักเป็นอย่างไร.....

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....

กิจกรรมที่ 2 อาหารฝีมือหนู

จุดประสงค์

ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมนิสัยการบริโภคที่ดีของเด็ก เพื่อให้เด็กกินอาหารที่มีผักเป็นส่วนประกอบ โดยใช้กิจกรรมอาหารฝีมือหนู

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ผู้ปกครองจัดหาผักชนิดต่างๆ และพูดคุยกับเด็กถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการรับประทานผัก
2. ผู้ปกครองให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำอาหาร ผักชุบแป้งทอด เช่น ล้างผัก จัดผัก และช่วย

ชมรสชาติ

3. ผู้ปกครองและเด็กทำอาหารร่วมกัน
4. ให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ชอบหรือไม่

วัสดุ-อุปกรณ์

1. ผักต่างๆ ตามใจชอบ
2. เครื่องปรุงรส
3. อุปกรณ์เครื่องครัว

บันทึกผล

1. ชนิดของผักที่ผู้ปกครองใช้.....

.....

2. การแสดงออกของเด็กในการทำกิจกรรมอาหารฝีมือหนูเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 นิ้วมือแสนสนุก

จุดประสงค์

ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมทักษะในการช่วยเหลือตนเอง เพื่อให้เด็กได้ฝึกหัดการขยับถ่ายอย่างมีความสุข โดยใช้กิจกรรมนิ้วมือแสนสนุก

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ขณะฝึกขยับถ่ายให้เด็ก ผู้ปกครองใช้ปากกาที่ไม่มีสารเคมีอันตราย วาดรูปหน้าคนที่นิ้วหัวแม่มือทั้ง 2 นิ้ว ของผู้ปกครองและเด็ก หรือใช้กระดาษวาดรูปหน้าคน
2. ชักชวนให้เด็กตั้งชื่อหุ่นนิ้วหัวแม่มือ
3. ผู้ปกครองใช้หุ่นนิ้วพูดคุยกับเด็ก ถามคำถามหรือร้องเพลงก็ได้
4. ให้เด็กพูดคุยกับหุ่นนิ้วของตนเอง ตามจินตนาการ
5. ดูแลเด็กขยับถ่ายจนเรียบร้อย

วัสดุ-อุปกรณ์

1. ปากกา
2. กระดาษ

บันทึกผล

1. การแสดงออกของเด็กในการทำกิจกรรมนิ้วมือแสนสนุกเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก
เอกสารให้ความรู้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก

ภาคผนวก จ

ภาพกิจกรรมการดำเนินการของโครงการฝึกอบรม
การเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้และการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มสิริ เนาวรังสี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร นักบริหารการวิจัย มูลนิธิพีเอสไอ(ประเทศไทย)
3. อาจารย์ชัชวาล อินทุโสภณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารหลักสูตรและ
งานวิชาการ โรงเรียนนดาราสมุทร
4. อาจารย์พรรัก อินทมาระ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
5. นางสาวสุขจริง ว่องเดชากุล นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางประภาภรณ์ จังพานิช
วันเดือนปีเกิด	3 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	119/8 หมู่ 8 ซอยรัตนานิเบศร์ 18 ถนนรัตนานิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนนารีอนุกุล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ.2529	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง จากวิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

